

Latvijas iedzīvotāju viedoklis par vidi, klimatu un enerģētiku

Latvijas iedzīvotāju aptauja
2024. gada janvāris

Ģenerālais kopums:	Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 75 gadiem
Aptaujas metode:	tiešās intervijas respondentu dzīvesvietās
Izlases metode:	stratificētā nejaušā izlase
Plānotais izlases apjoms:	1000 respondenti
Sasniegtās izlases lielums:	1005 respondenti
Ģeogrāfiskais pārklājums:	visi Latvijas reģioni (125 izlases punkti)
Aptaujas veikšanas laiks:	13.01.2024.–22.01.2024.
Datu svēršana:	lai nodrošinātu lielāku datu reprezentativitāti, dati tika pakļauti svēršanas procedūrai pēc šādām pazīmēm: reģions, tautība, vecums un dzimums

7. Attieksme pret dažādiem elektroenerģijas iegūšanas veidiem

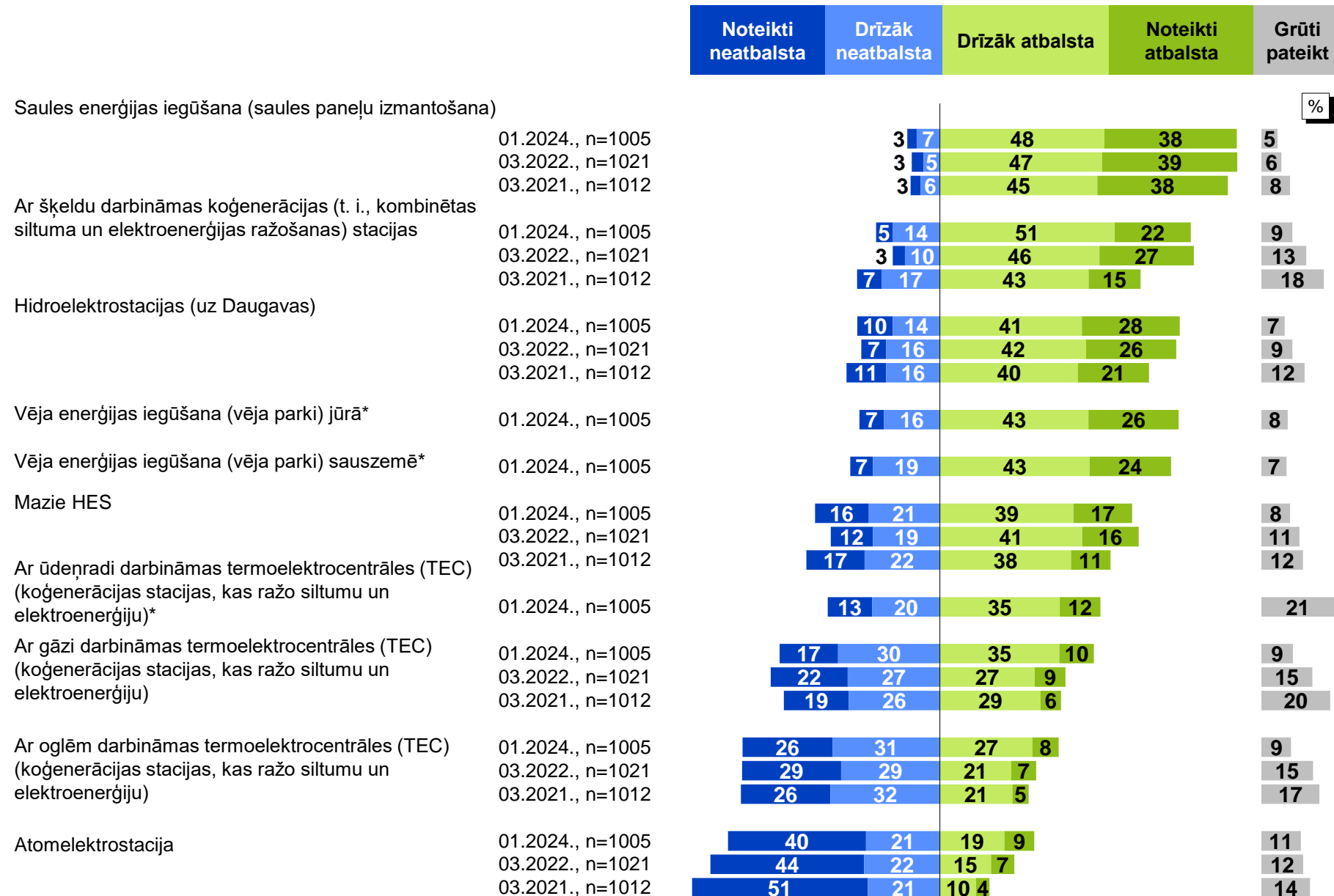
- ✓ Domājot par to, kādus elektroenerģijas avotus Latvijā vajadzētu izmantot un attīstīt, pēc respondentu domām, svarīgākie kritēriji ir izmaksas (59%) un ietekme uz cilvēka veselību (57%). Citi pētījumā iekļautie kritēriji ir minēti salīdzinoši retāk.
- ✓ Lielākā daļa respondentu (77%) uzskata, ka Latvijā kopumā būtu jābūvē jaunas atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas stacijas (drīzāk būtu — 52%, noteikti būtu — 25%). 14% respondentu ir pretējās domās (drīzāk nebūtu — 9%, noteikti nebūtu — 5%). Kopumā pozitīvāk noskaņoti šajā jautājumā ir vīrieši, ģimenē latviski runājošie un tie, kurus kopumā satrauc klimata pārmaiņas.
- ✓ Pēc respondentu domām, galvenais iemesls, kāpēc Latvijā būtu jābūvē jaunas atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas stacijas — lai iegūtu energoneatkarību no citām valstīm (52%). Par pietiekami svarīgiem respondenti uzskata arī šādus iemeslus: tas sekmētu Latvijas ekonomisko attīstību, jo būtu ievērojami labāka elektroapgāde (43%), un lai iegūtu pilnīgu energoneatkarību no Krievijas (37%). Tāpat ir minēti arī šādi iemesli: lai samazinātu importētās elektroenerģijas apjomus un tādējādi uzlabotu Latvijas importa–eksporta bilanci (29%), lai tādā veidā palielinātu IKP (26%) un lai Latvijai būtu iespēja kļūt par elektroenerģijas eksportētāju (24%). Citi pētījumā iekļautie iemesli ir minēti salīdzinoši retāk.
- ✓ Lielākā daļa respondentu (77%) uzskata, ka Latvijai vajadzētu censties saglabāt savu līderību Baltijā atjaunīgās elektroenerģijas ražošanā, veidojot jaunas atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas jaudas (drīzāk vajadzētu — 41%, noteikti vajadzētu — 36%). 12% respondentu ir pretējās domās (drīzāk nevajadzētu — 8%, noteikti nevajadzētu — 4%).
- ✓ 1/3 respondentu (33%) uzskata, ka gadījumā, ja Latvijā tiks uzbūvētas jaunas atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas stacijas, tā rezultātā elektroenerģijas cenas gala patērētājiem visdrīzāk samazināsies. Gandrīz tikpat liels īpatsvars respondentu (31%) uzskata, ka cena nemainīsies, bet 17% — ka tā palielināsies. Kurzemē un lauku reģionos dzīvojošie respondenti biežāk uzskata, ka elektroenerģijas cena palielināsies.
- ✓ Pēc respondentu domām, gan vēja elektrostacijas, gan saules elektrostacijas rada kaitējumu apkārtējai videi. Par vēja elektrostacijām tā uzskata lielākā daļa (71%) respondentu (drīzāk mazu kaitējumu — 42%, drīzāk lielu — 21%, ļoti lielu — 8). Vairāk nekā 1/2 respondentu (58%) uzskata, ka arī saules elektrostacijas rada kaitējumu apkārtējai videi (drīzāk mazu — 47%, drīzāk lielu — 7%, ļoti lielu — 4%).
- ✓ Gandrīz 1/2 respondentu (47%) būtu iebildumi gadījumā, ja rastos plāni viņu dzīvesvietas apkārtnē uzbūvēt vēja elektrostaciju parku. Nedaudz vairāk kā 1/3 respondentu (39%) iebildumu nebūtu. Novērojams, ka iebildumi lielākā mērā būtu gados vecākiem respondentiem un kurzemniekiem.
- ✓ Vērtējot publiski izteiktās bažas par to, ka vēja elektrostaciju parki radot negatīvu ietekmi uz apkārtnējo iedzīvotāju dzīvi, vairāk nekā 1/2 respondentu kopumā piekrīt, ka vēja elektrostaciju turbīnas nogalina putnus (56%), ka vēja elektrostacijas negatīvi ietekmē netālu esoša nekustamā īpašuma vērtību (56%) un ka vēja elektrostaciju turbīnas darbojoties rada traucējošu skaņu (54%).
- ✓ Vērtējot labākās un piemērotākas vietas jaunu elektrostaciju būvniecībai, pēc respondentu domām, labākā vieta vēju elektrostaciju būvniecībai ir jūrā (51%), bet labākā vieta saules elektrostaciju būvniecībai ir uz ēku jumtiem (54%).
- ✓ Domājot par iespējamajiem jaunu vēja un saules elektrostaciju īpašniekiem, respondenti visbiežāk norāda, ka vēja un saules elektrostacijas būtu jābūvē visai Latvijas sabiedrībai piederošām kapitālsabiedrībām (vēja elektrostaciju gadījumā — 45%, saules elektrostaciju gadījumā — 47%).
- ✓ 1/3 respondentu (33%) uzskata, vēja elektrostacijām nav ietekmes uz Latvijas militāro aizsardzības spēju. 17% respondentu uzskata, ka ietekme būtu pozitīva, bet 9% — ka negatīva.
- ✓ Domājot par Latvijas enerģētikas sistēmu un tās turpmāku attīstību, 48% respondentu svarīgākais aspekts, kuram būtu jāpievērš lielākā vērība, ir elektroenerģijas cena — lai elektrība būtu maksimāli lēta. 26% respondentu uzskata, ka svarīgākais aspekts būtu sistēmas drošība, bet 20% respondentu — ka svarīgākais aspekts būtu ilgtspēja. Novērojams, ka Latgalē dzīvojošie respondenti biežāk norāda, ka svarīgākais aspekts būtu elektroenerģijas cena. Tāpat šis aspekts būtu svarīgāks gados vecākiem respondentiem, ģimenē krieviski runājošajiem, respondentiem ar zemākiem ienākumiem un tiem, kurus kopumā nesatrauc klimata pārmaiņas.
- ✓ Vairāk nekā 1/2 respondentu (52%) nebūtu intereses iegādāties kāda veida enerģijas ražotņu akcijas. 19% respondentu visvairāk interesētu iegādāties saules elektrostaciju akcijas, 10% — hidroelektrostaciju akcijas, bet 9% respondentu vislielākā vēlme būtu iegādāties vēja elektrostaciju akcijas. Kopumā biežāk dažāda veida enerģijas ražotņu akcijas iegādāties interesētu respondentiem vecumā līdz 54 gadiem, kā arī respondentiem ar augstāku ienākumu un izglītības līmeni.

GALVENIE REZULTĀTI

6. ENERĜĒTIKA

6.1. ENERĢIJAS RAŽOTŅU CELŠANA UN TĀLĀKA ATTĪSTĪŠANA LATVIJĀ

«S1. Lai Latviju nodrošinātu ar elektroenerģiju un vienlaikus sasniegtu Zaļā kursa mērķus, tiek domāts, kādus enerģijas ražošanas veidus Latvijā vajadzētu attīstīt. Lūdzu, novērtējiet, kādu enerģijas ražotņu celšanu un tālāku attīstīšanu Latvijā Jūs pats/-i personiski atbalstāt!»

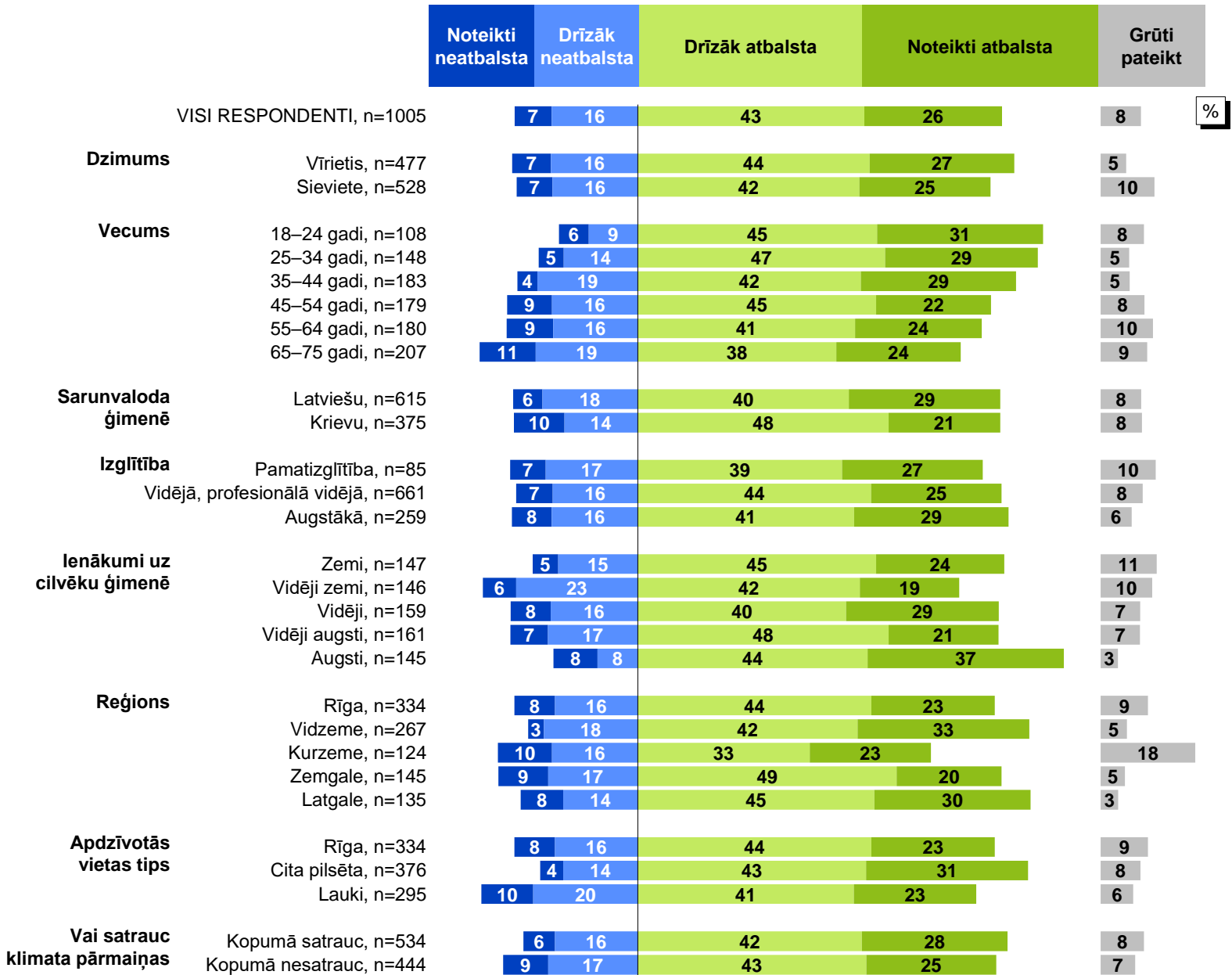
Bāze: visi respondenti (skat. «n=» grafikā)

*Enerģijas ražošanas veids pirmoreiz piedāvāts 2024. gadā

6.1. ENERĢIJAS RAŽOTŅU CELŠANA UN TĀLĀKA ATTĪSTĪŠANA LATVIJĀ

«S1. Lai Latviju nodrošinātu ar elektroenerģiju un vienlaikus sasniegtu Zaļā kursa mērķus, tiek domāts, kādus enerģijas ražošanas veidus Latvijā vajadzētu attīstīt. Lūdzu, novērtējiet, kādu enerģijas ražotņu celšanu un tālāku attīstīšanu Latvijā Jūs pats/-i personiski atbalstāt!»

Vēja enerģijas iegūšana jūrā

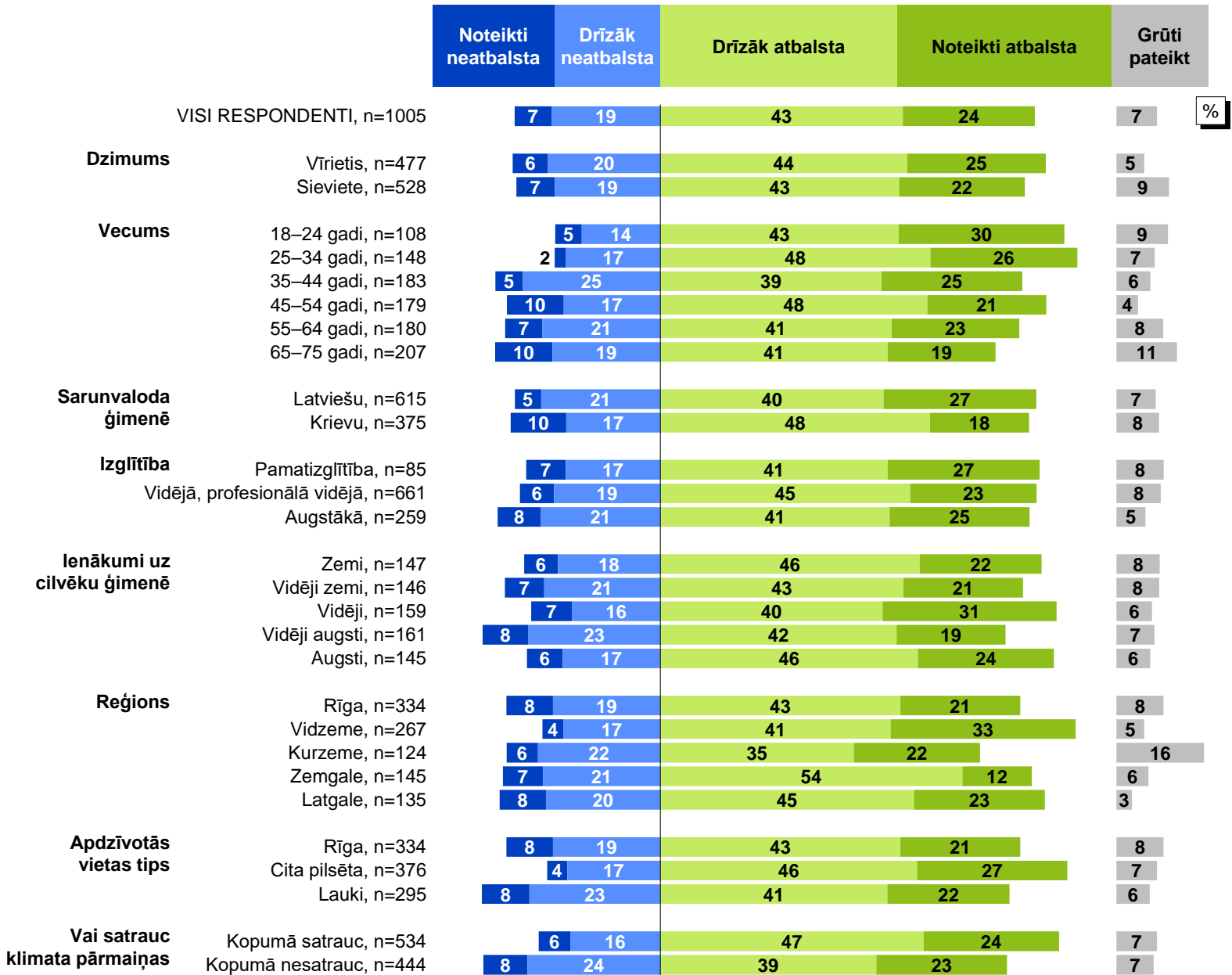

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

6.1. ENERĢIJAS RAŽOTŅU CELŠANA UN TĀLĀKA ATTĪSTĪŠANA LATVIJĀ

«S1. Lai Latviju nodrošinātu ar elektroenerģiju un vienlaikus sasniegtu Zaļā kursa mērķus, tiek domāts, kādus enerģijas ražošanas veidus Latvijā vajadzētu attīstīt. Lūdzu, novērtējiet, kādu enerģijas ražotņu celšanu un tālāku attīstīšanu Latvijā Jūs pats/-i personiski atbalstāt!»

Vēja enerģijas iegūšana sauszemē

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

**7. ATTIEKSME PRET DAŽĀDIEM
ELEKTROENERĢIJAS IEGŪŠANAS
VEIDIEM**

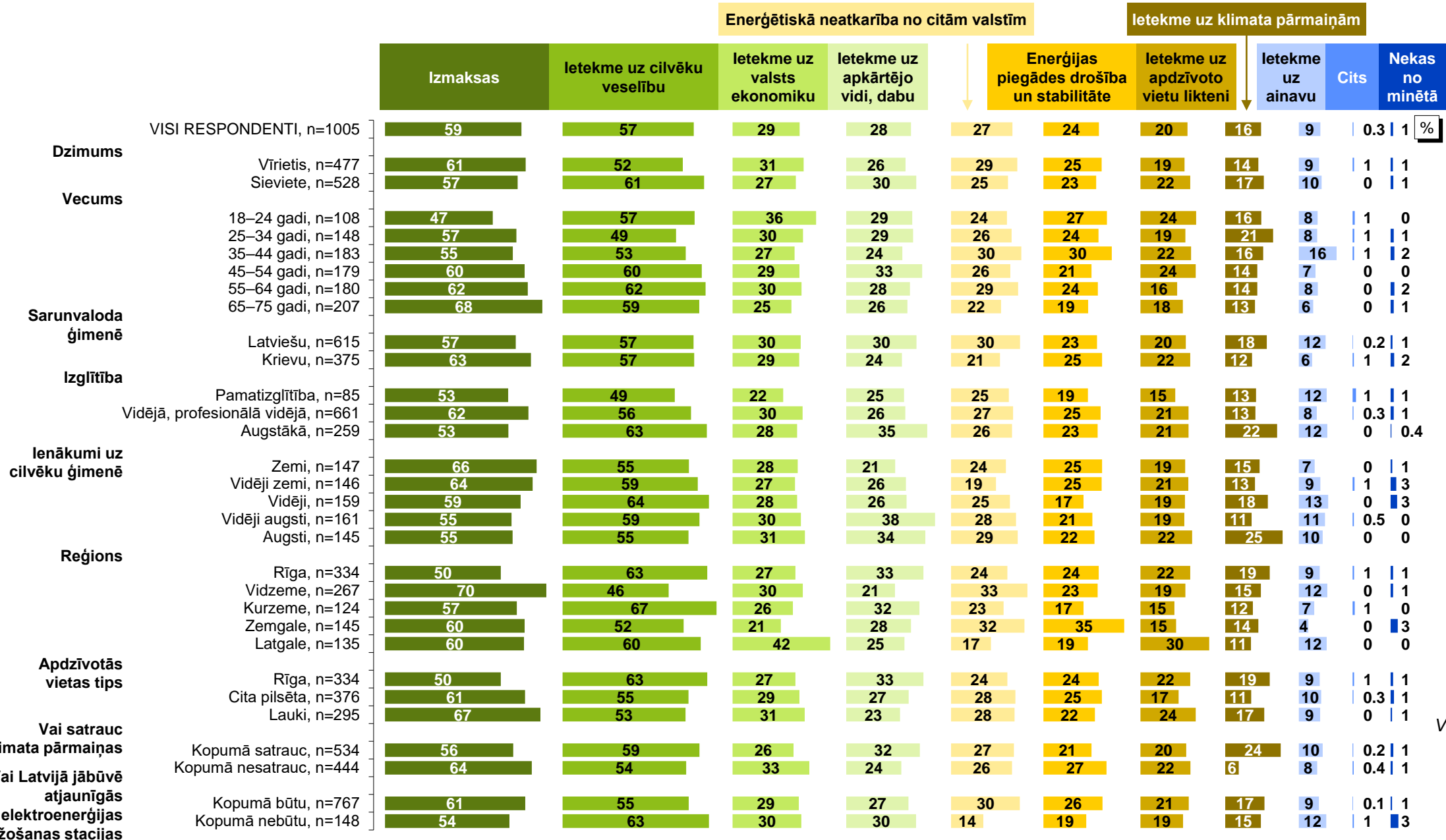
«J1. Domājot par to, kādus elektroenerģijas avotus Latvijā vajadzētu izmantot un attīstīt, kuri Jums būtu 3 paši svarīgākie kritēriji?»

Bāze: visi respondenti, n=1005
Vairākatbilžu jautājums (% summa > 100)

7.1. KRITĒRIJI DAŽĀDU ELEKTROENERĢIJAS AVOTU IZMANTOŠANAI

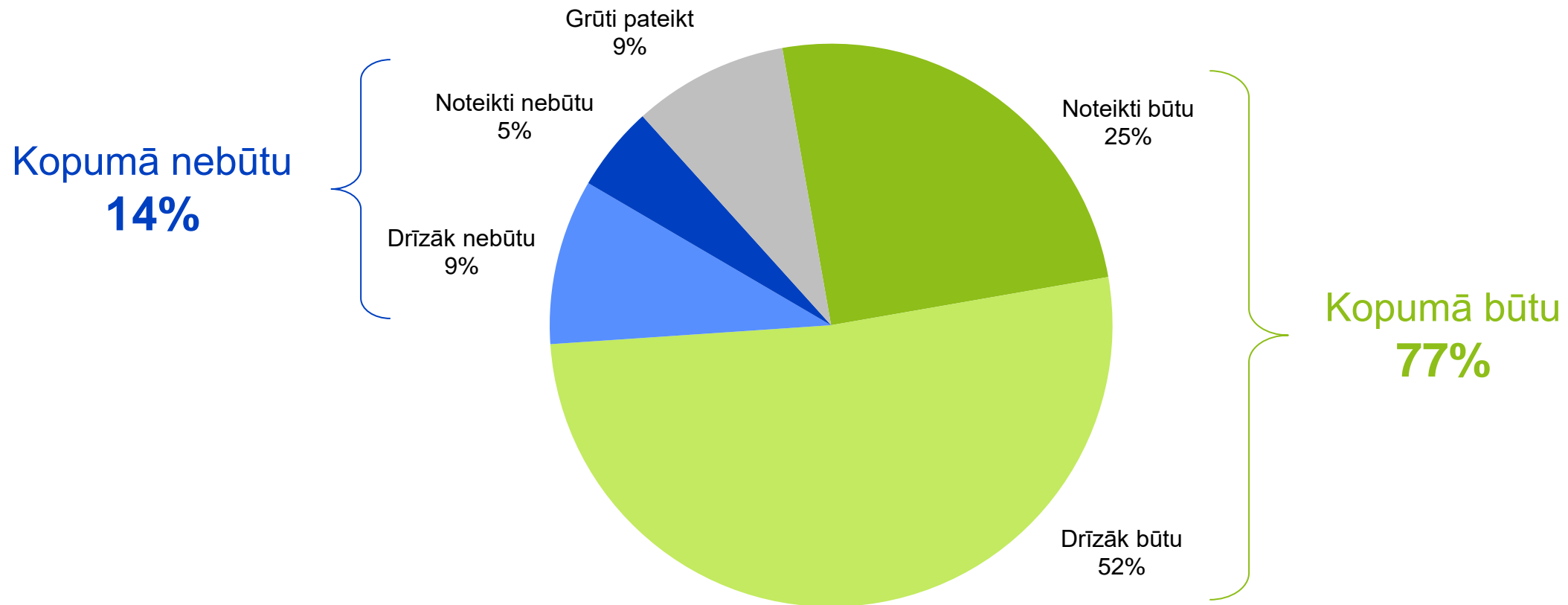
«J1. Domājot par to, kādus elektroenerģijas avotus Latvijā vajadzētu izmantot un attīstīt, kuri Jums būtu 3 paši svarīgākie kritēriji?»

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

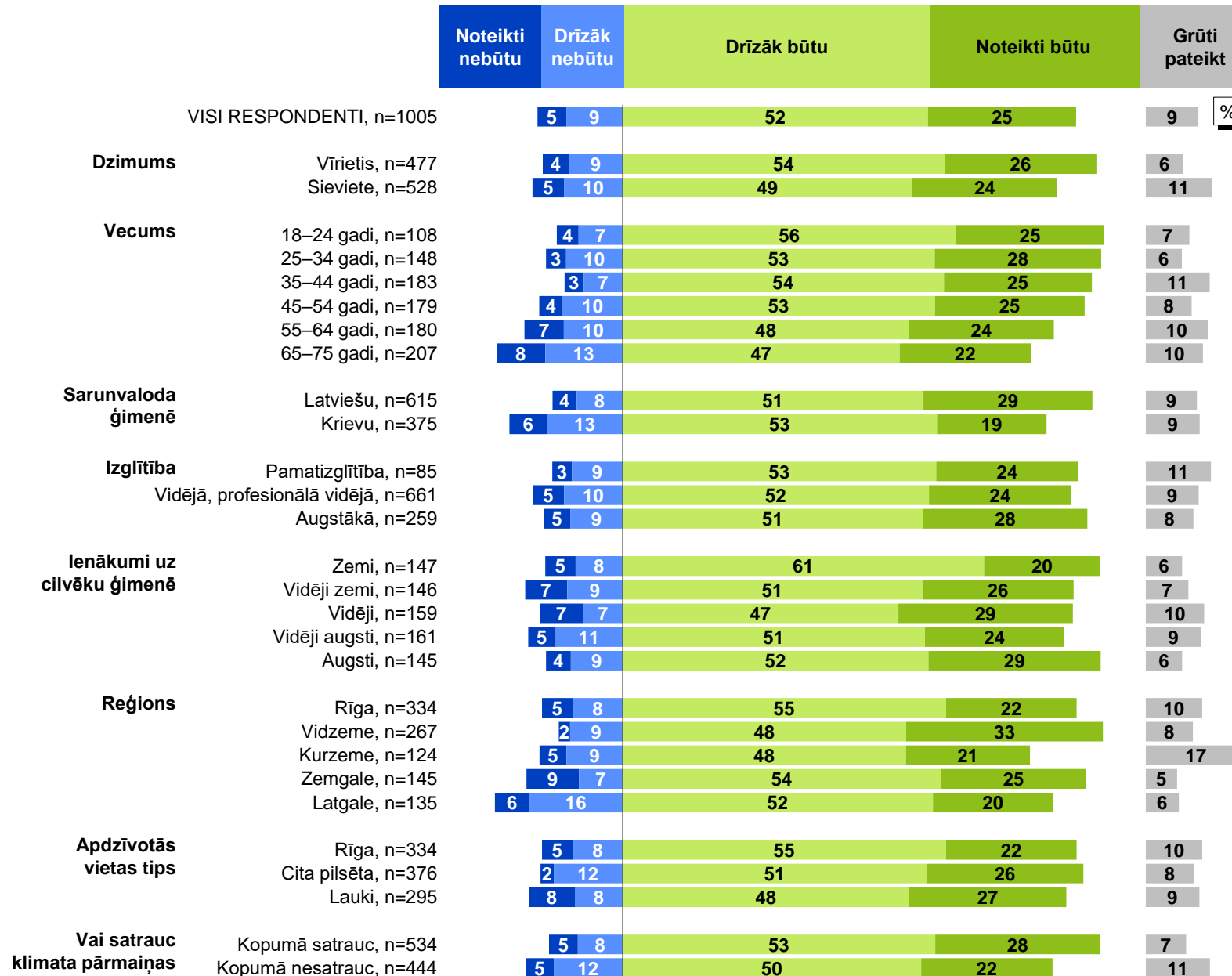
Vairākatbilžu jautājums (% summa > 100)

«J2. Vai, Jūsaprāt, Latvijā būtu jābūvē jaunas atjaunīgās (t. i., vēja un saules) elektroenerģijas ražošanas stacijas?»

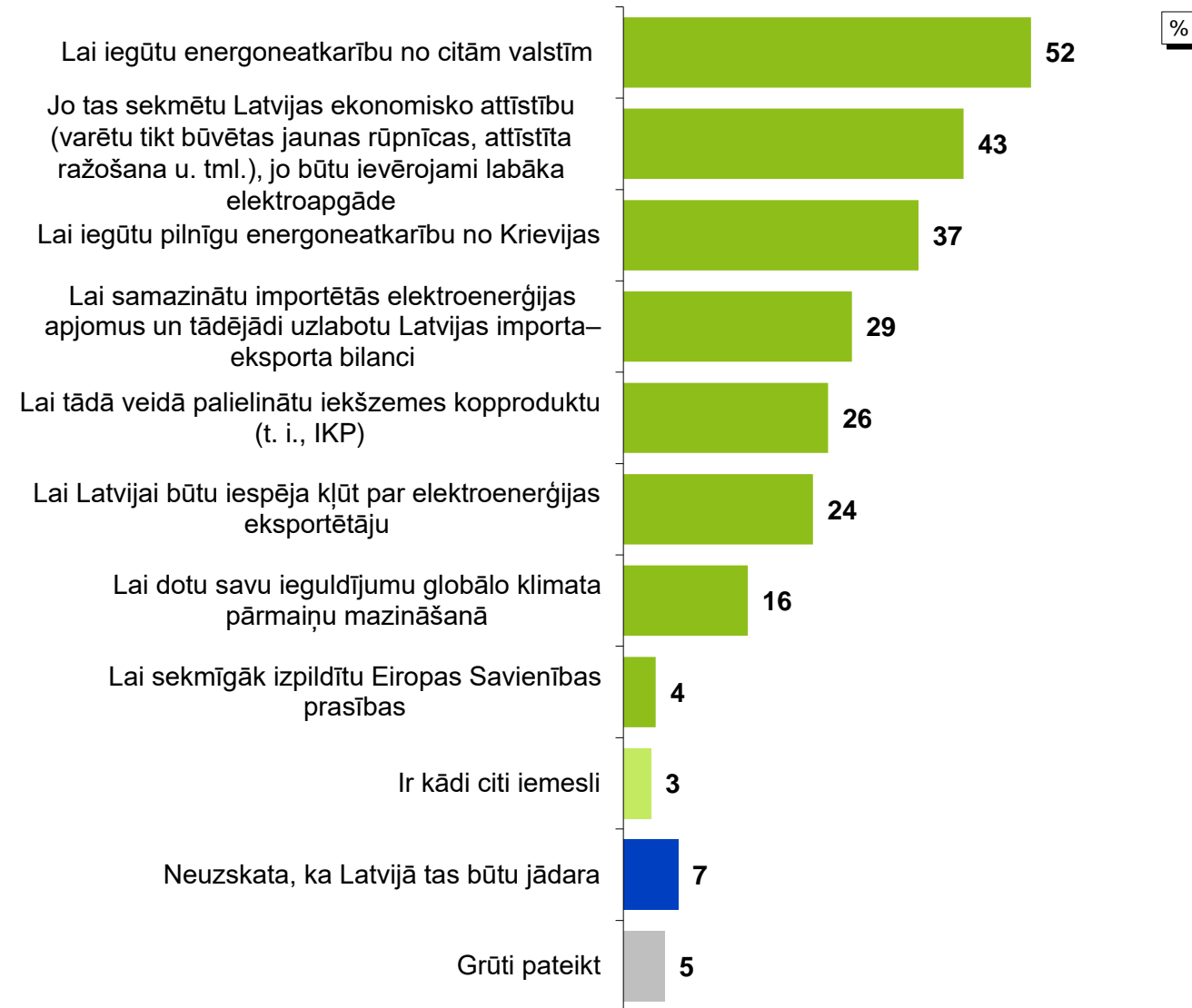
Bāze: visi respondenti, n=1005

«J2. Vai, Jūsaprāt, Latvijā būtu jābūvē jaunas atjaunīgās (t. i., vēja un saules) elektroenerģijas ražošanas stacijas?»

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

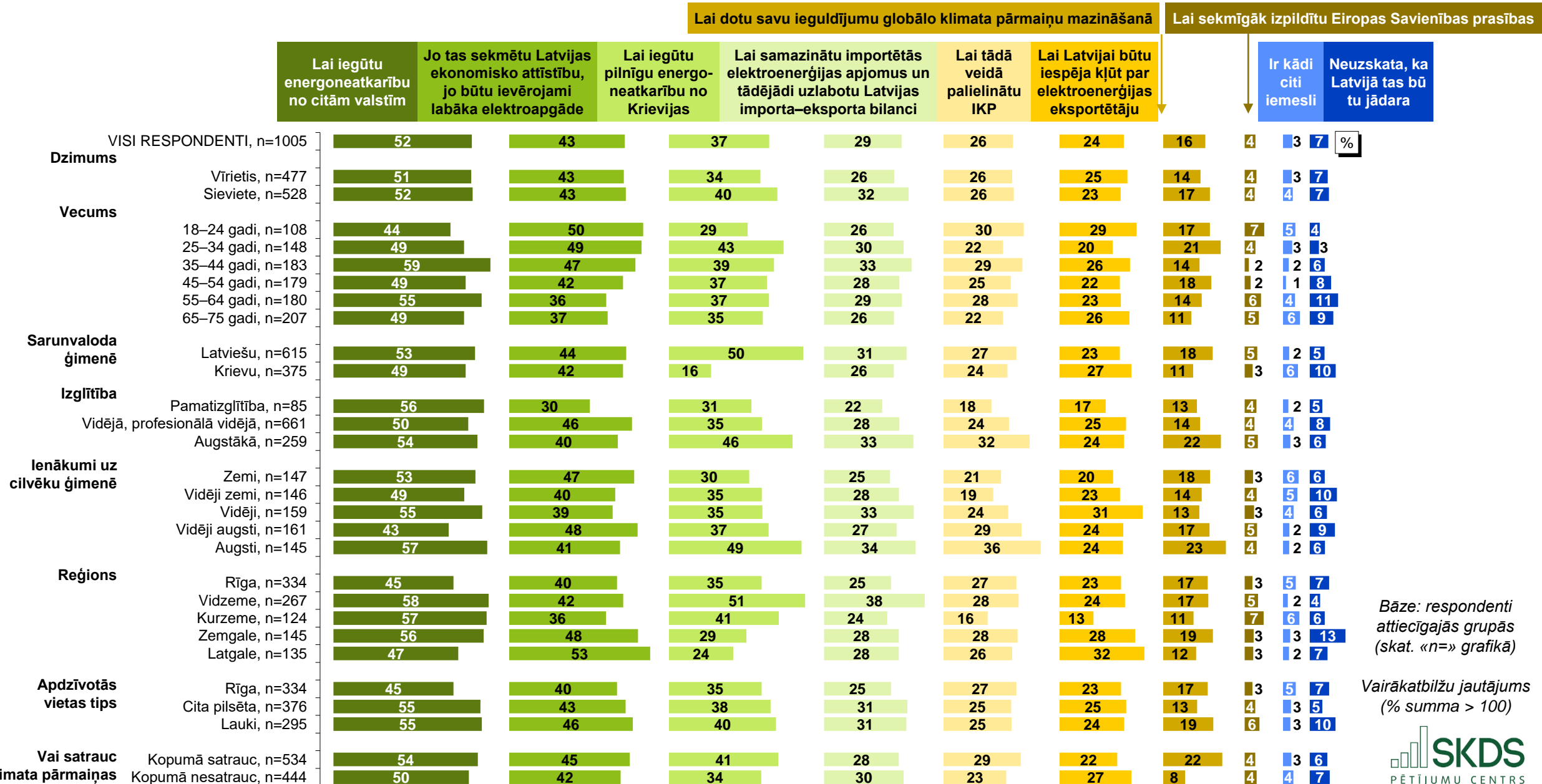
«J3. Kādu iemeslu dēļ, Jūsaprāt, Latvijā būtu jābūvē jaunas atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas stacijas?»

Bāze: visi respondenti, n=1005
Vairākatbilžu jautājums (% summa > 100)

7.3. IEMESLI ATJAUNĪGO ELEKTROENERĢIJAS RAŽOŠANAS STACIJU BŪVNIECĪBAI LATVIJĀ

«J3. Kādu iemeslu dēļ, Jūsaprāt, Latvijā būtu jābūvē jaunas atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas stacijas?»

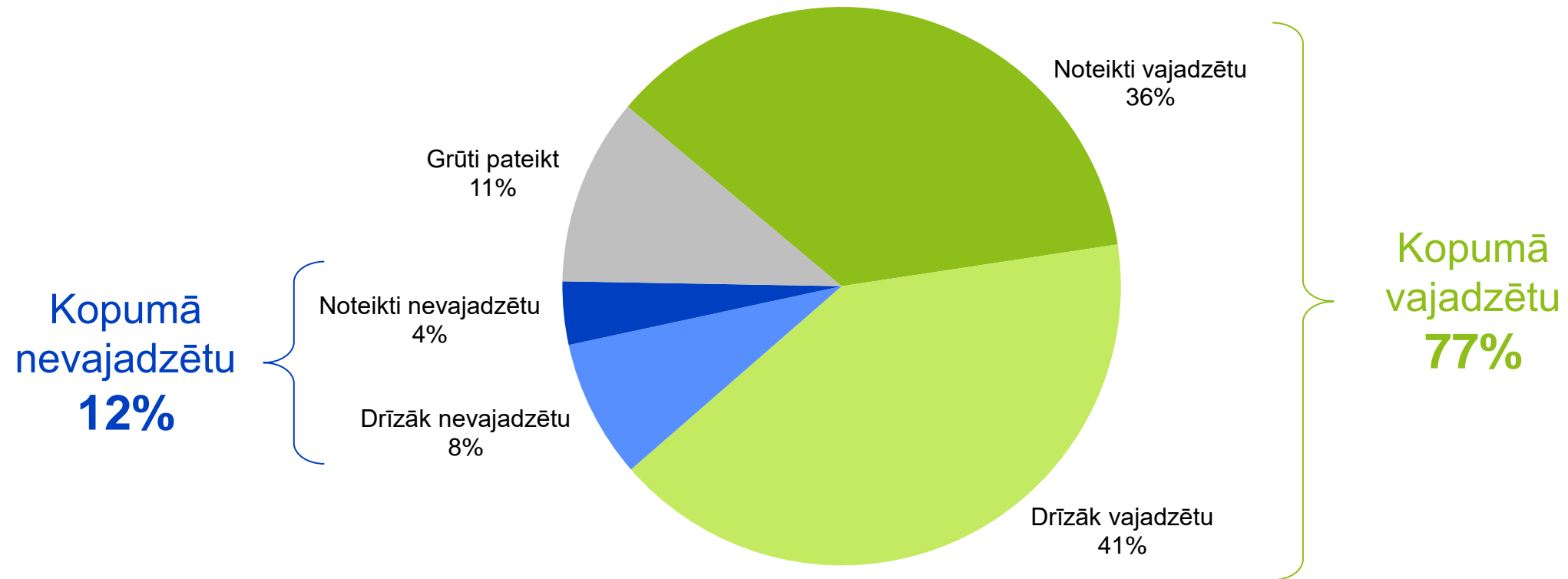

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

Vairākatbilžu jautājums (% summa > 100)

7.4. LĪDERĪBAS SAGLABĀŠANA BALTIJĀ ATJAUNĪGĀS ELEKTROENERĢIJAS RAŽOŠANĀ

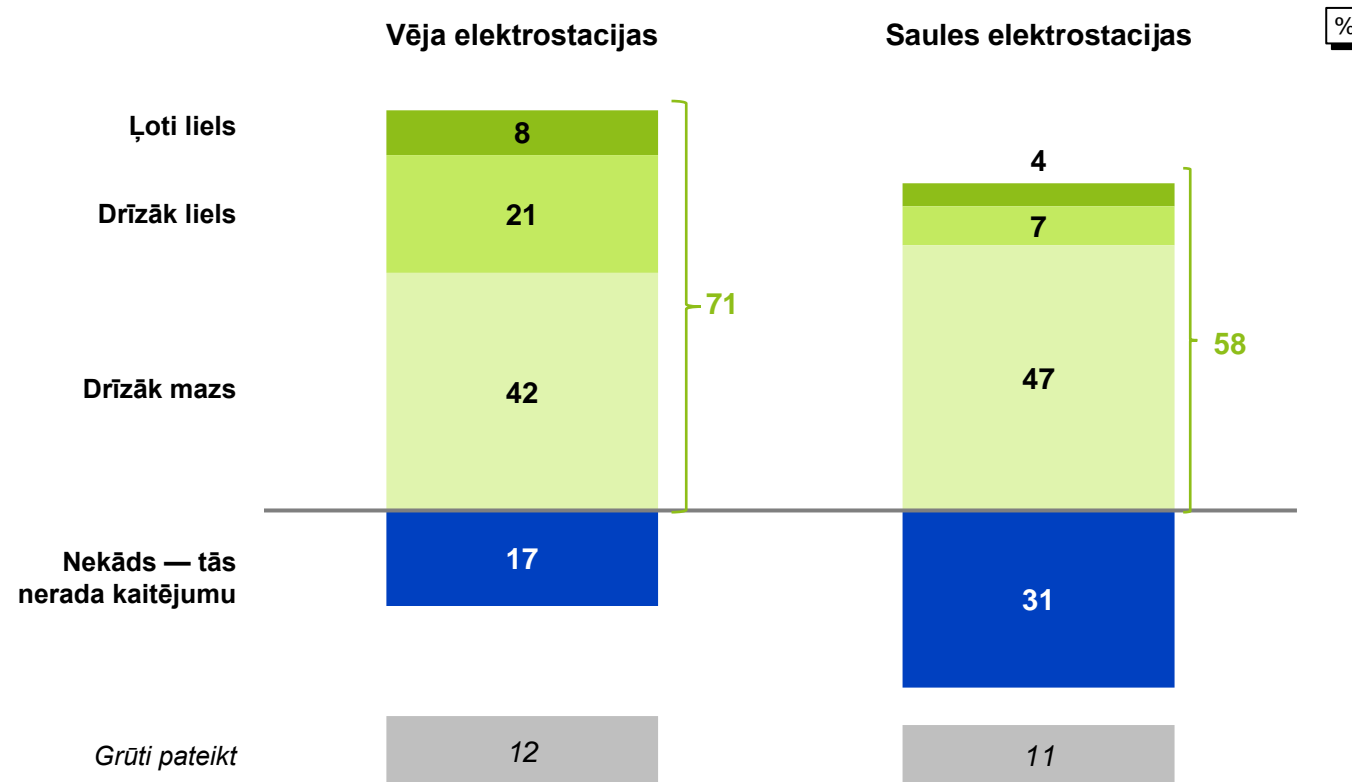
«J4. Šobrīd, pateicoties uz Daugavas uzbūvētajām 3 hidroelektrostacijām, Latvija ir Baltijas līderis atjaunīgās elektroenerģijas ražošanā — t. i., Latvijā saražotie zaļās enerģijas apjomi ir lielāki nekā tie, ko Lietuva un Igaunija saražo savos saules un vēja elektrostaciju parkos. Vai, Jūsaprāt, Latvijai vajadzētu censties saglabāt savu līderību šajā jomā, veidojot jaunas atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas jaudas?»

Bāze: visi respondenti, n=1005

7.6. DAŽĀDU ELEKTROSTACIJU VEIDU RADĪTĀS PROBLĒMAS SAISTĪBĀ AR VIDES AIZSARDZĪBU

«J6. Ņemot vērā visu, ko Jūs par to zināt, cik lielas problēmas saistībā ar vides aizsardzību rada šādi elektrostaciju veidi? Vai to radītais kaitējums apkārtējai videi ir...»

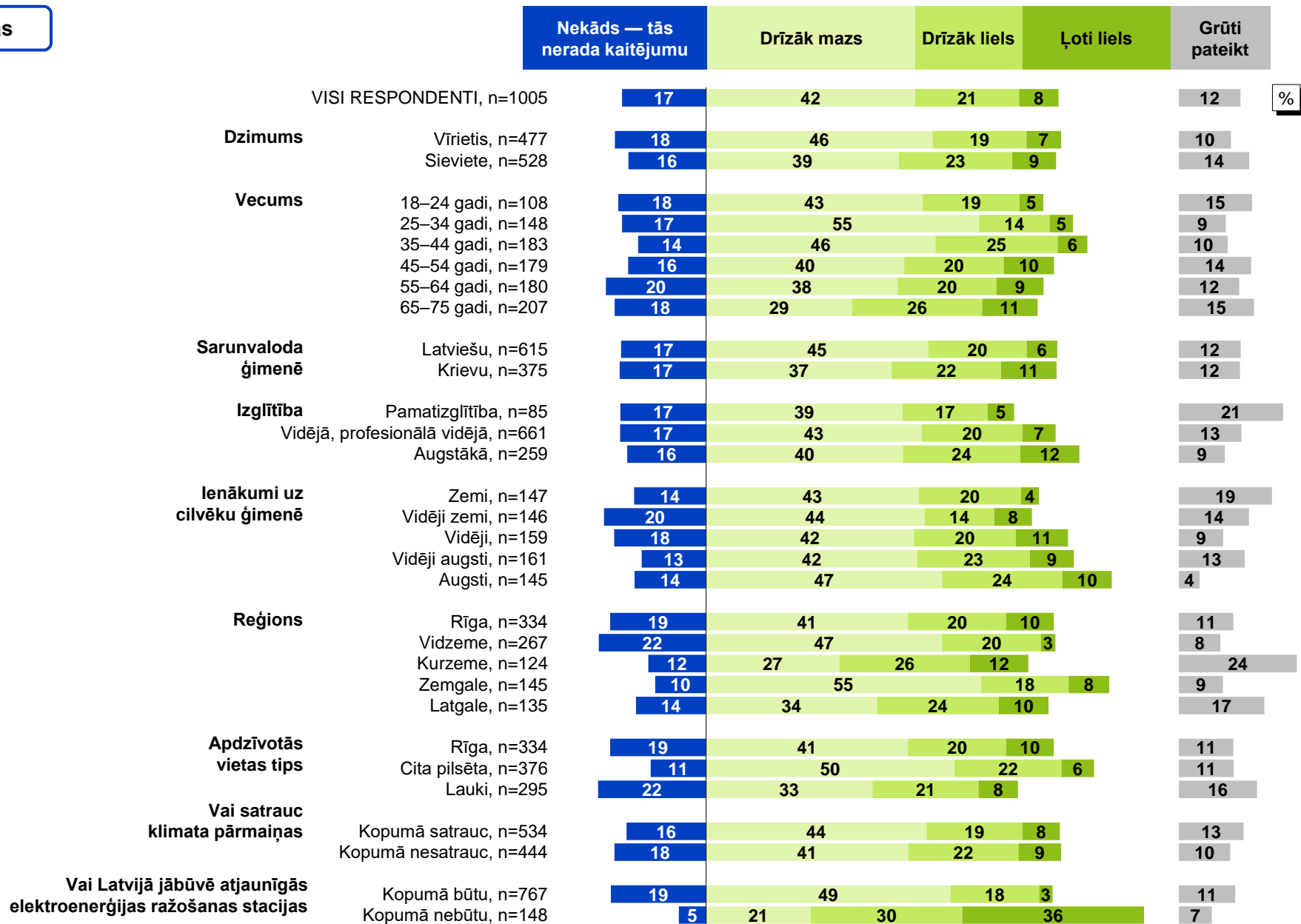

Bāze: visi respondenti, n=1005

7.6. DAŽĀDU ELEKTROSTACIJU VEIDU RADĪTĀS PROBLĒMAS SAISTĪBĀ AR VIDES AIZSARDZĪBU

«J6. Ņemot vērā visu, ko Jūs par to zināt, cik lielas problēmas saistībā ar vides aizsardzību rada šādi elektrostaciju veidi? Vai to radītais kaitējums apkārtējai videi ir...»

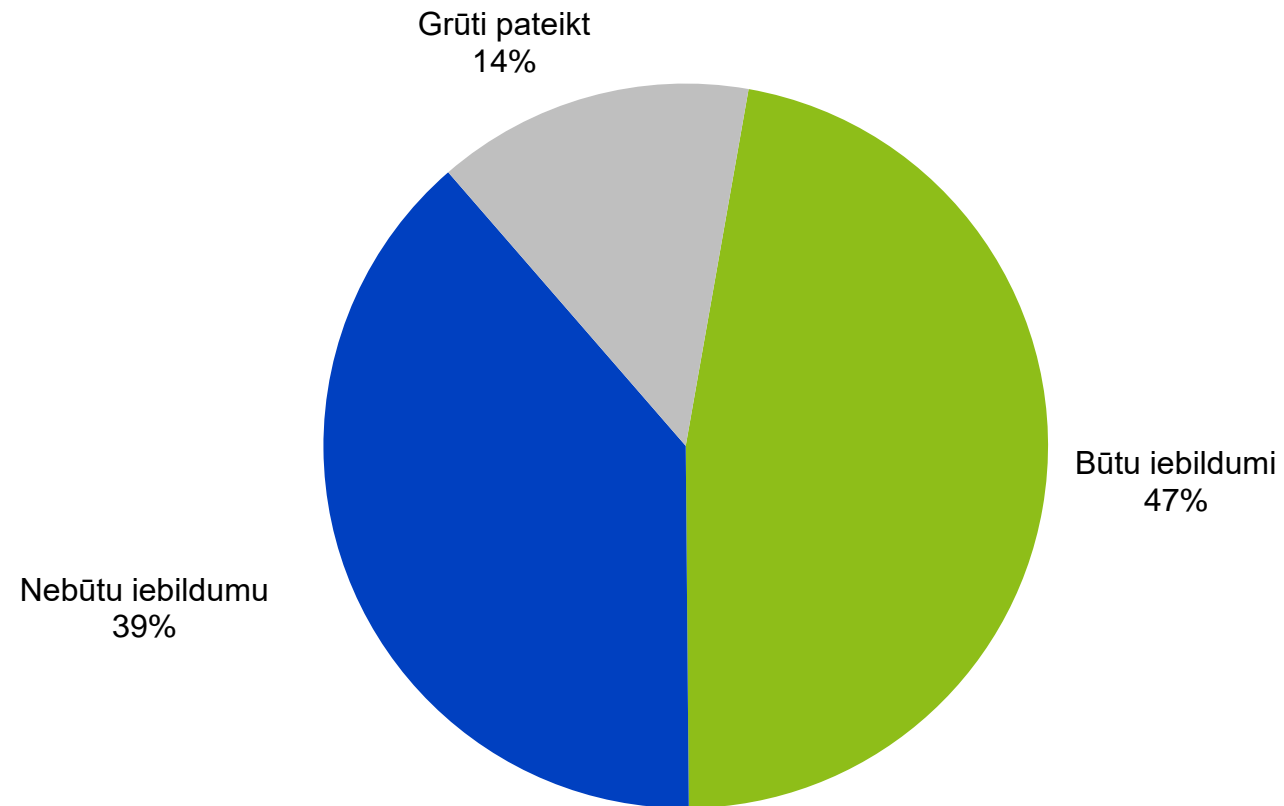
Vēja elektrostacijas

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

7.7. IEBILDUMI PRET VĒJA TURBĪNU ATRAŠANOS DZĪVESVIETAS APKĀRTNĒ

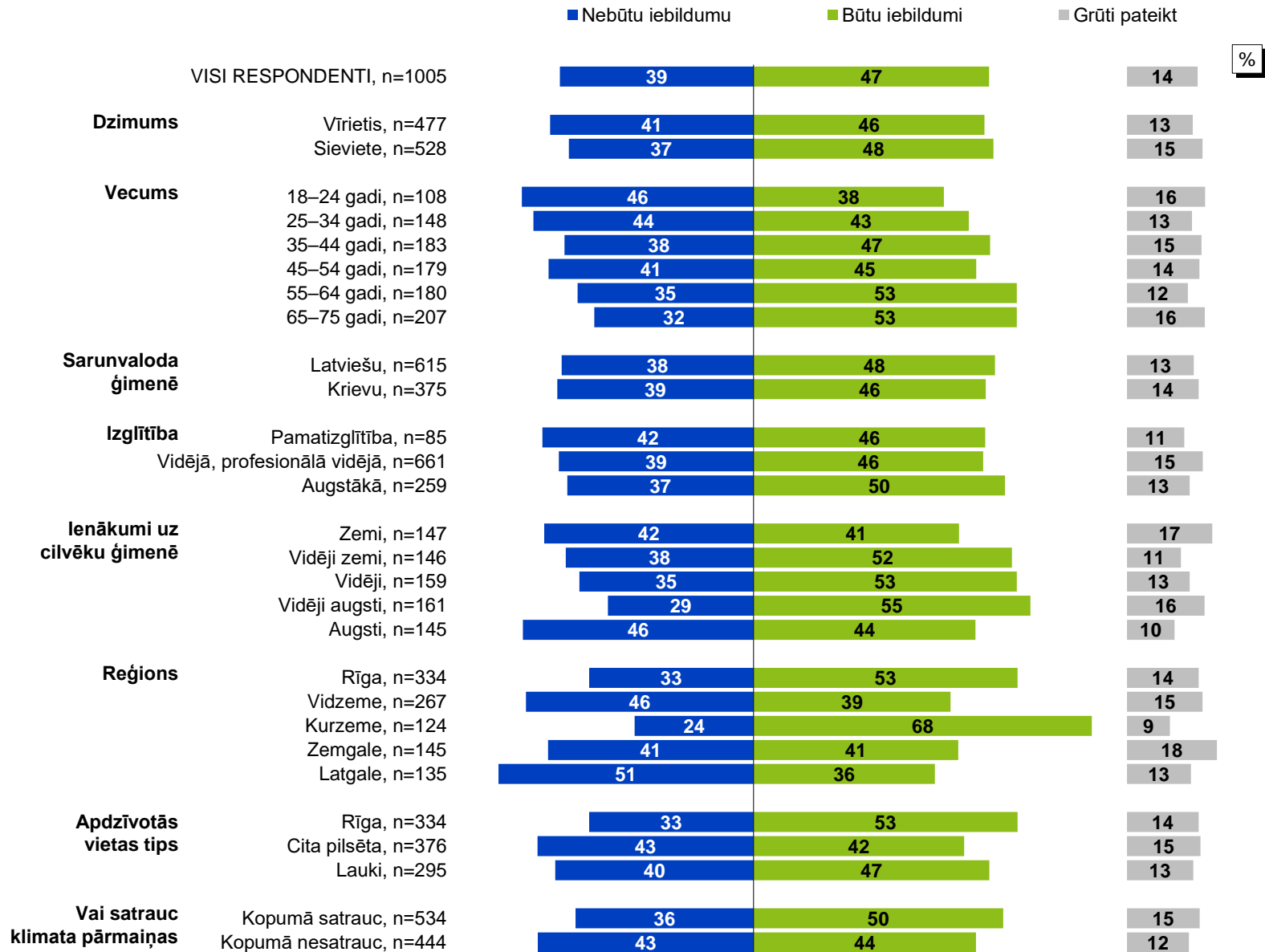
«J7. Gadījumā, ja Jūsu dzīvesvietas apkārtnē parādītos plāni uzbūvēt vēja elektrostaciju parku — t. i., vēja turbīnas atrastos Jūsu tiešās redzamības attālumā — vai Jums pret to būtu vai nebūtu iebildumu?»

Bāze: visi respondenti, n=1005

7.7. IEBILDUMI PRET VĒJA TURBĪNU ATRAŠANOS DZĪVESVIETAS APKĀRTNĒ

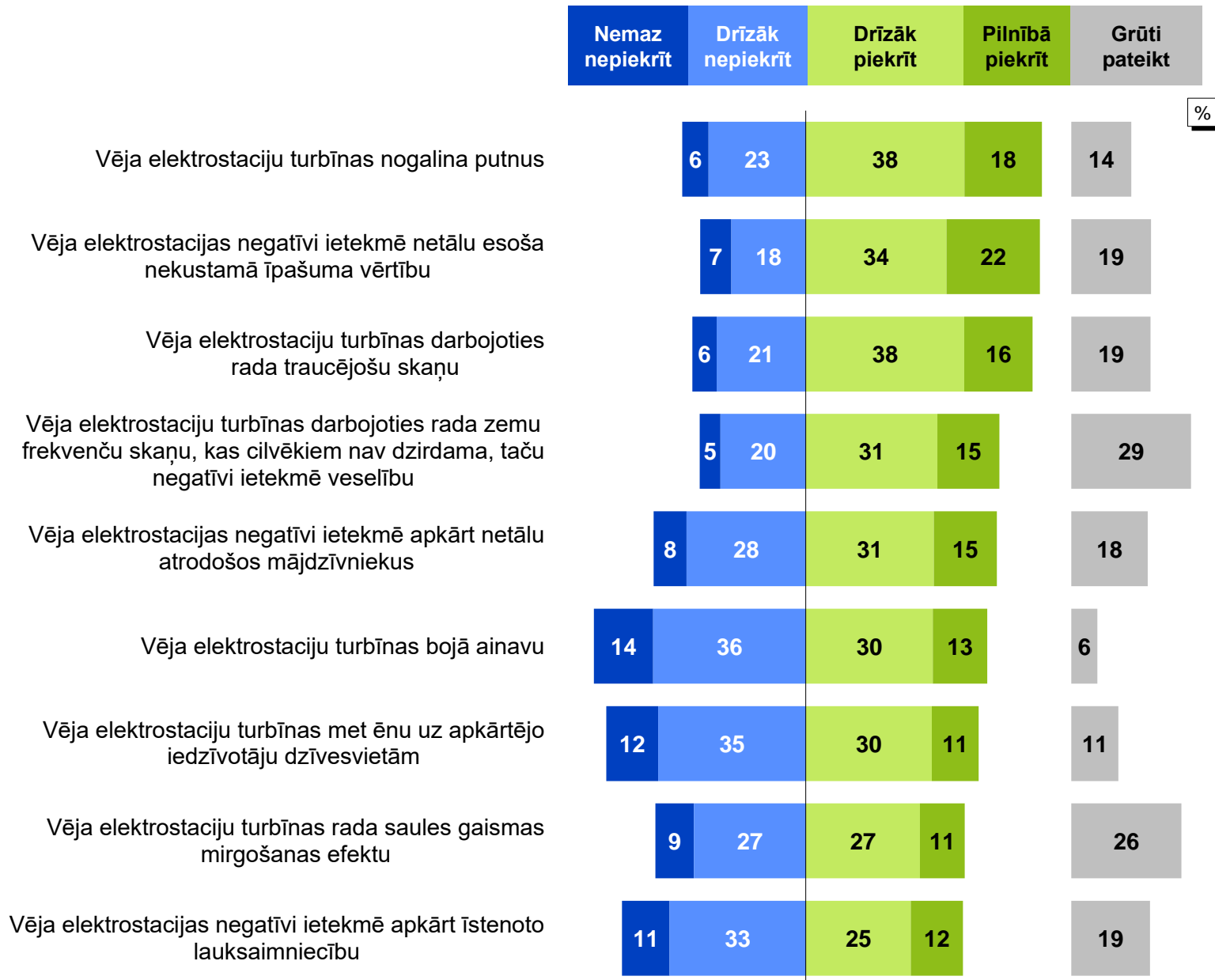
«J7. Gadījumā, ja Jūsu dzīvesvietas apkārtnē parādītos plāni uzbūvēt vēja elektrostaciju parku — t. i., vēja turbīnas atrastos Jūsu tiešās redzamības attālumā — vai Jums pret to būtu vai nebūtu iebildumu?»

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

7.8. BAŽAS PAR VĒJA ELEKTROSTACIJU PARKIEM

«J8. Publiski ir izteiktas dažādas bažas par to, ka vēja elektrostaciju parki radot negatīvu ietekmi uz apkārtējo iedzīvotāju dzīvi. Lūdzu, atzīmējiet, cik lielā mērā Jūs piekrītat šādiem apgalvojumiem?»

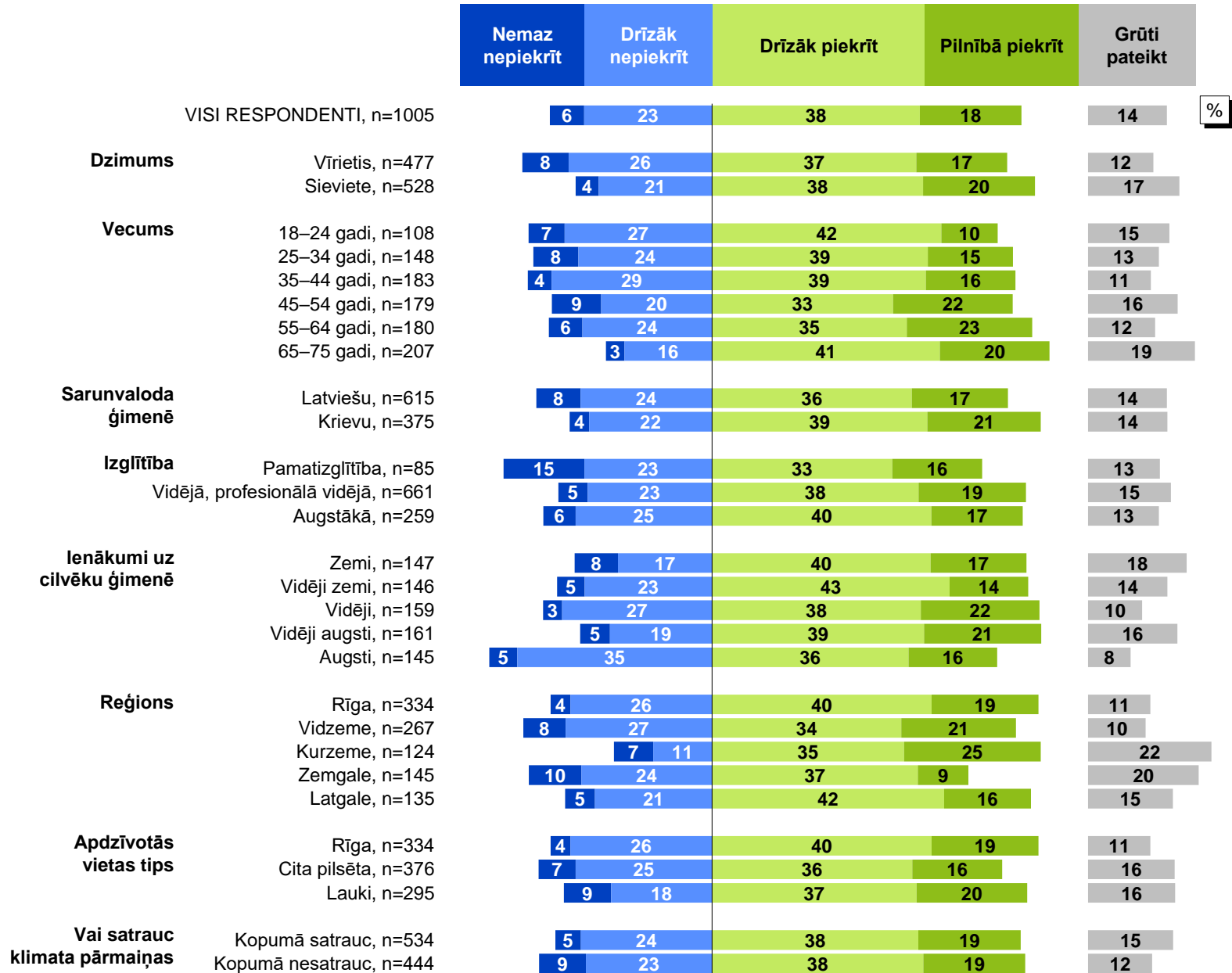

Bāze: visi respondenti, n=1005

7.8. BAŽAS PAR VĒJA ELEKTROSTACIJU PARKIEM

«J8. Publiski ir izteiktas dažādas bažas par to, ka vēja elektrostaciju parki radot negatīvu ietekmi uz apkārtējo iedzīvotāju dzīvi. Lūdzu, atzīmējiet, cik lielā mērā Jūs piekrītat šādiem apgalvojumiem?»

Vēja elektrostaciju turbinas nogalina putnus

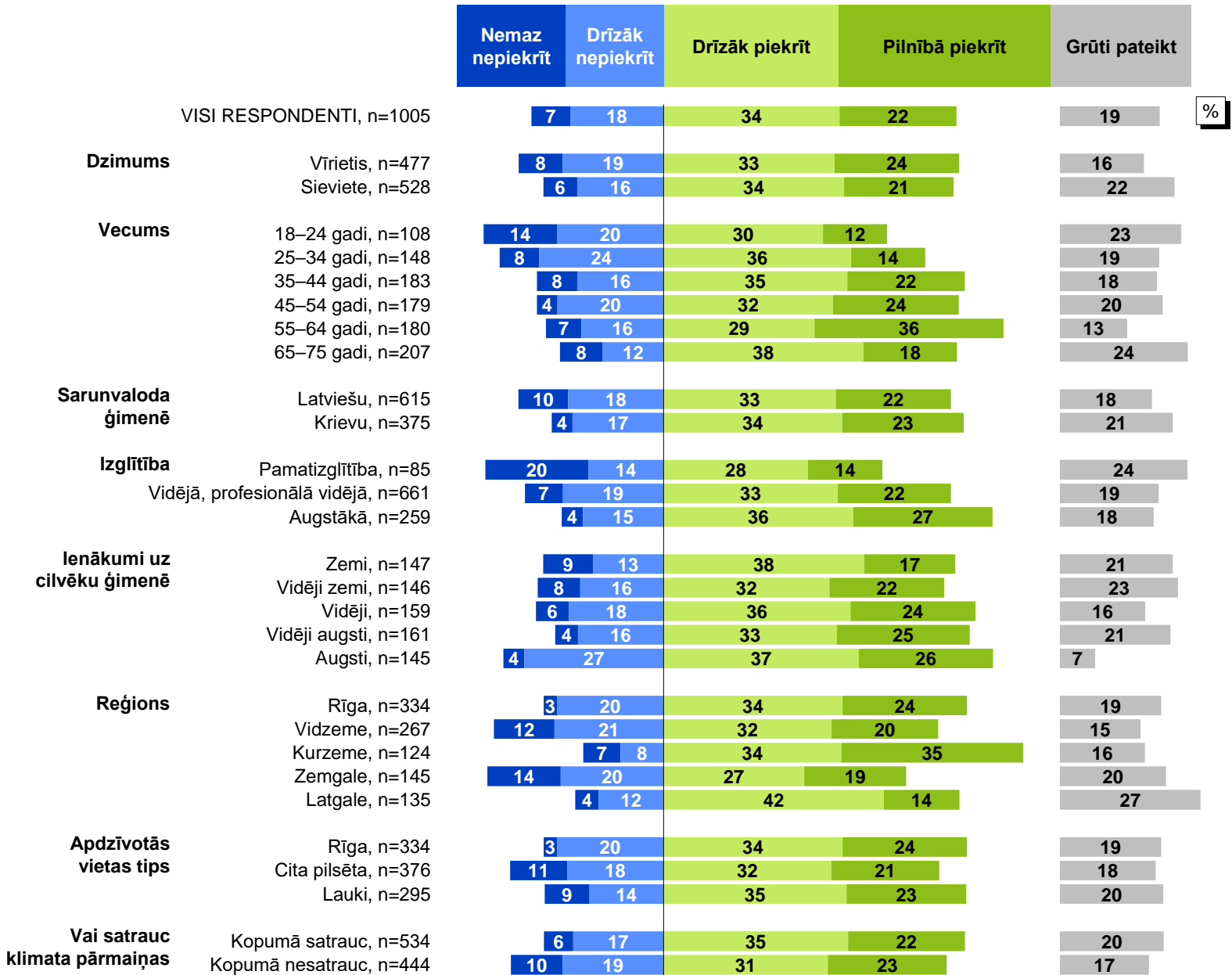

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

7.8. BAŽAS PAR VĒJA ELEKTROSTACIJU PARKIEM

«J8. Publiski ir izteiktas dažādas bažas par to, ka vēja elektrostaciju parki radot negatīvu ietekmi uz apkārtējo iedzīvotāju dzīvi. Lūdzu, atzīmējiet, cik lielā mērā Jūs piekrītat šādiem apgalvojumiem?»

Vēja elektrostacijas negatīvi ietekmē netālu esoša nekustamā īpašuma vērtību

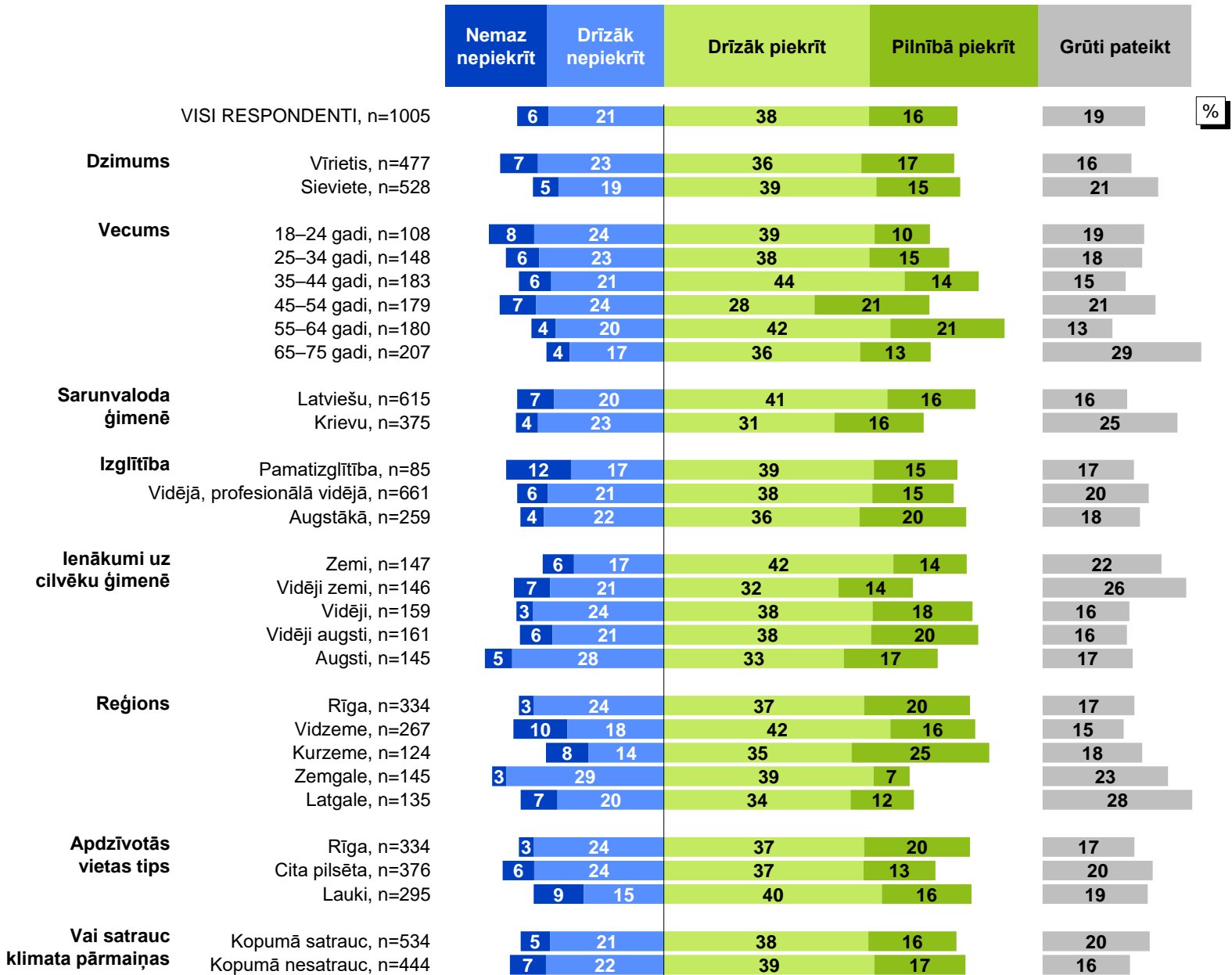

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

7.8. BAŽAS PAR VĒJA ELEKTROSTACIJU PARKIEM

«J8. Publiski ir izteiktas dažādas bažas par to, ka vēja elektrostaciju parki radot negatīvu ietekmi uz apkārtējo iedzīvotāju dzīvi. Lūdzu, atzīmējiet, cik lielā mērā Jūs piekrītat šādiem apgalvojumiem?»

Vēja elektrostaciju turbīnas, darbojoties rada traucējošu skaņu

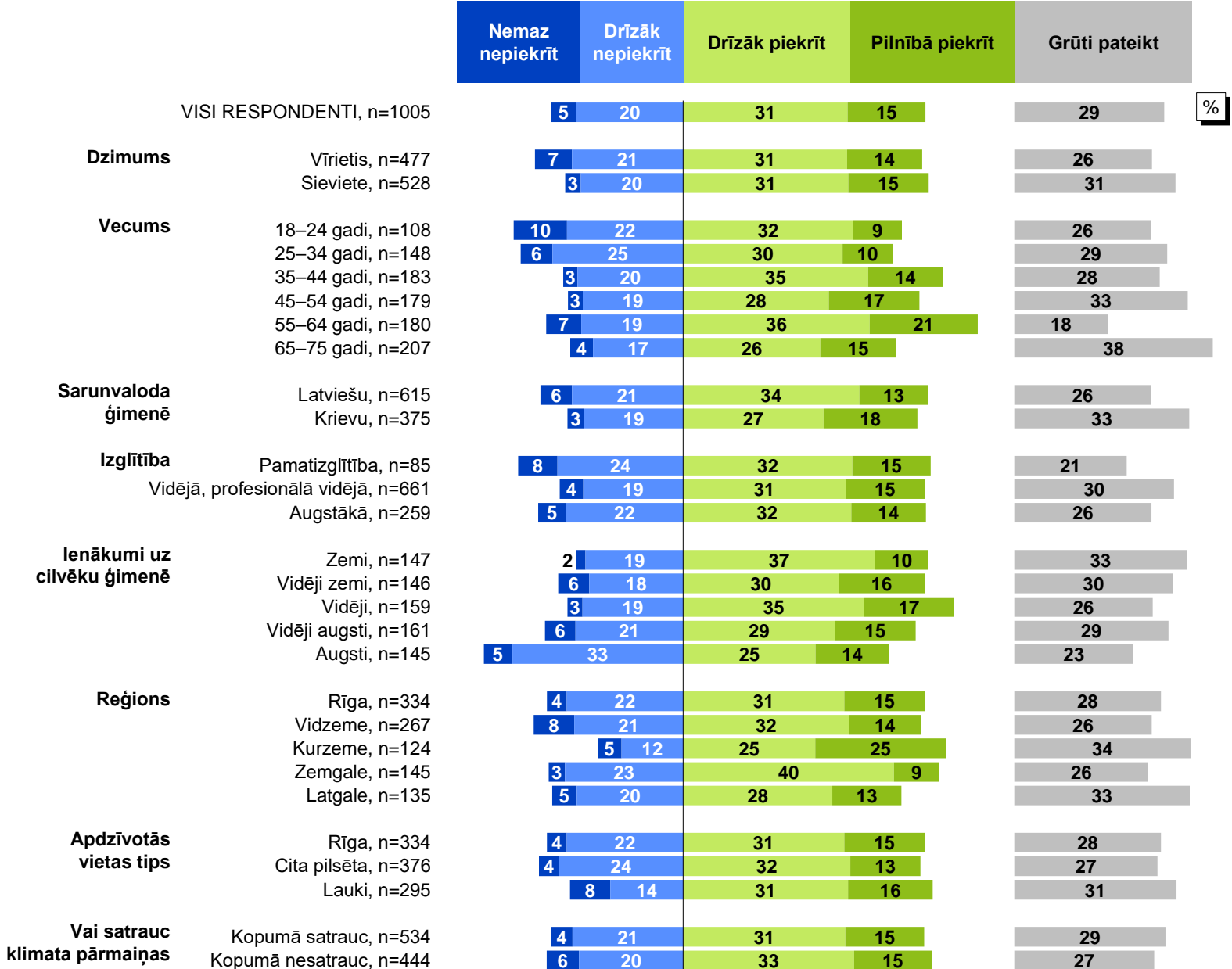

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

7.8. BAŽAS PAR VĒJA ELEKTROSTACIJU PARKIEM

«J8. Publiski ir izteiktas dažādas bažas par to, ka vēja elektrostaciju parki radot negatīvu ietekmi uz apkārtējo iedzīvotāju dzīvi. Lūdzu, atzīmējiet, cik lielā mērā Jūs piekrītat šādiem apgalvojumiem?»

Vēja elektrostaciju turbīnas, darbojoties rada zemu frekvenču skaņu, kas cilvēkiem nav dzirdama, taču negatīvi ietekmē veselību

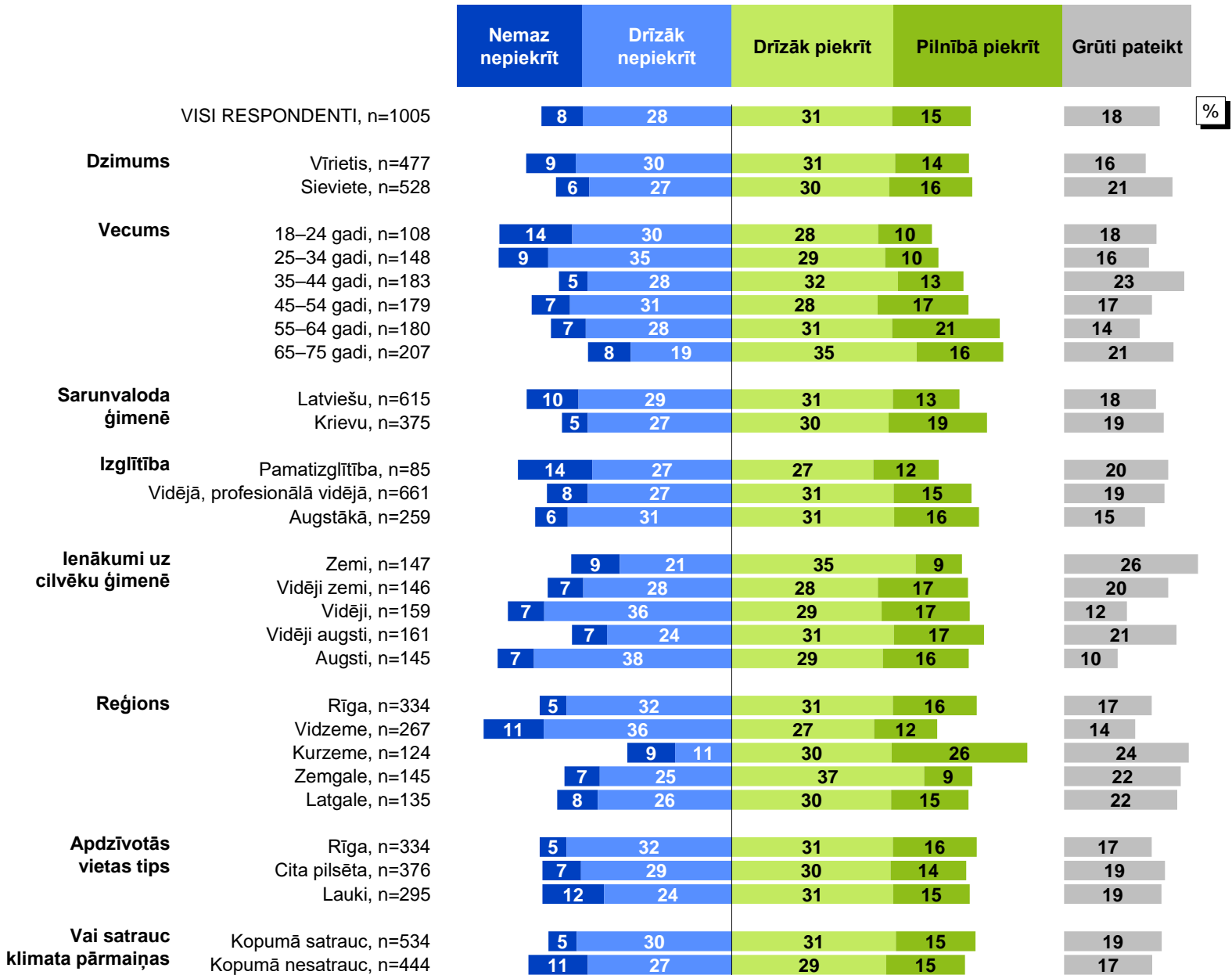

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

7.8. BAŽAS PAR VĒJA ELEKTROSTACIJU PARKIEM

«J8. Publiski ir izteiktas dažādas bažas par to, ka vēja elektrostacijas parki radot negatīvu ietekmi uz apkārtējo iedzīvotāju dzīvi. Lūdzu, atzīmējiet, cik lielā mērā Jūs piekrītat šādiem apgalvojumiem?»

Vēja elektrostacijas negatīvi ietekmē apkārt netālu atrodošās mājdzīvniekus

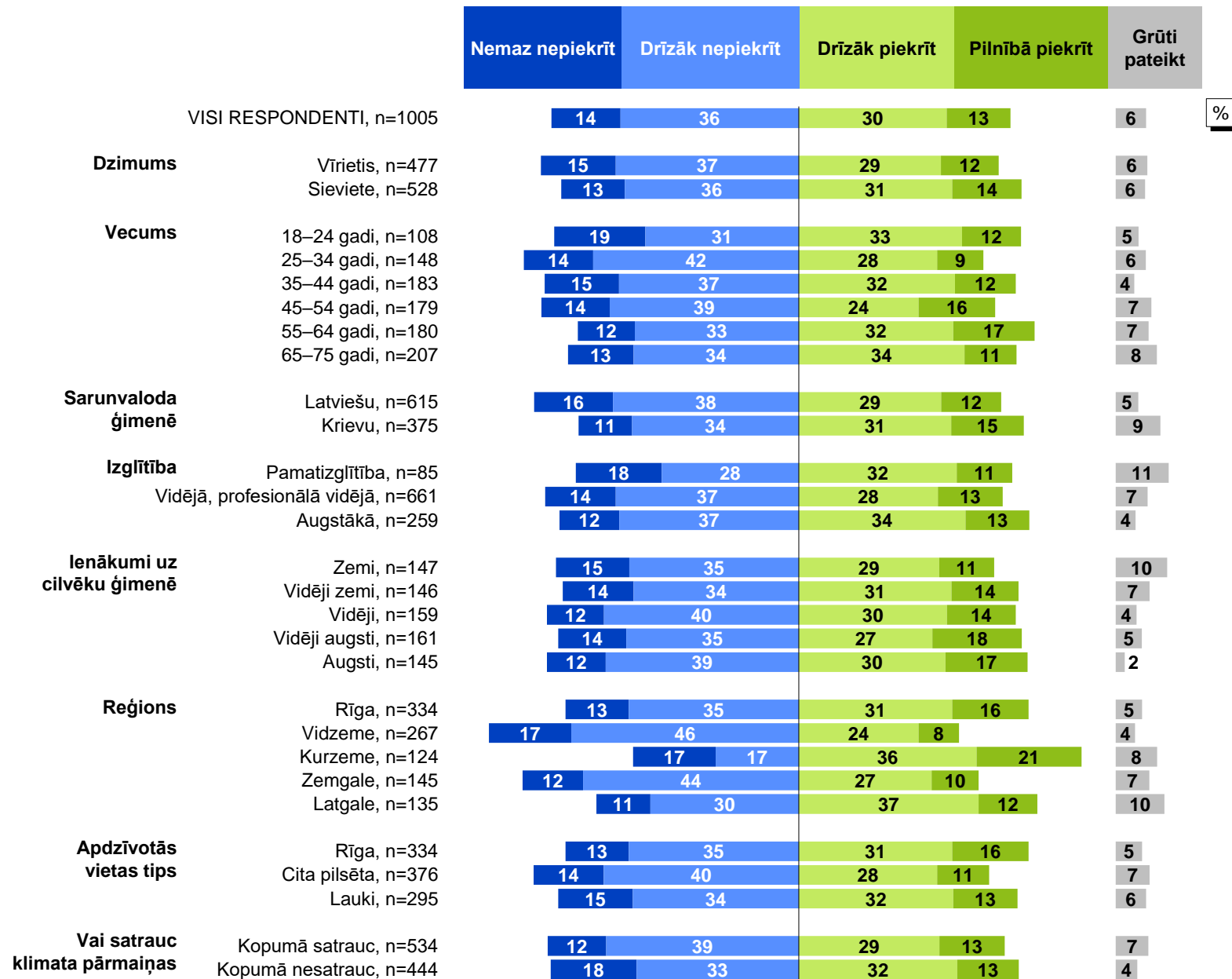

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

7.8. BAŽAS PAR VĒJA ELEKTROSTACIJU PARKIEM

«J8. Publiski ir izteiktas dažādas bažas par to, ka vēja elektrostaciju parki radot negatīvu ietekmi uz apkārtējo iedzīvotāju dzīvi. Lūdzu, atzīmējiet, cik lielā mērā Jūs piekrītat šādiem apgalvojumiem?»

Vēja elektrostaciju turbīnas bojā ainavu

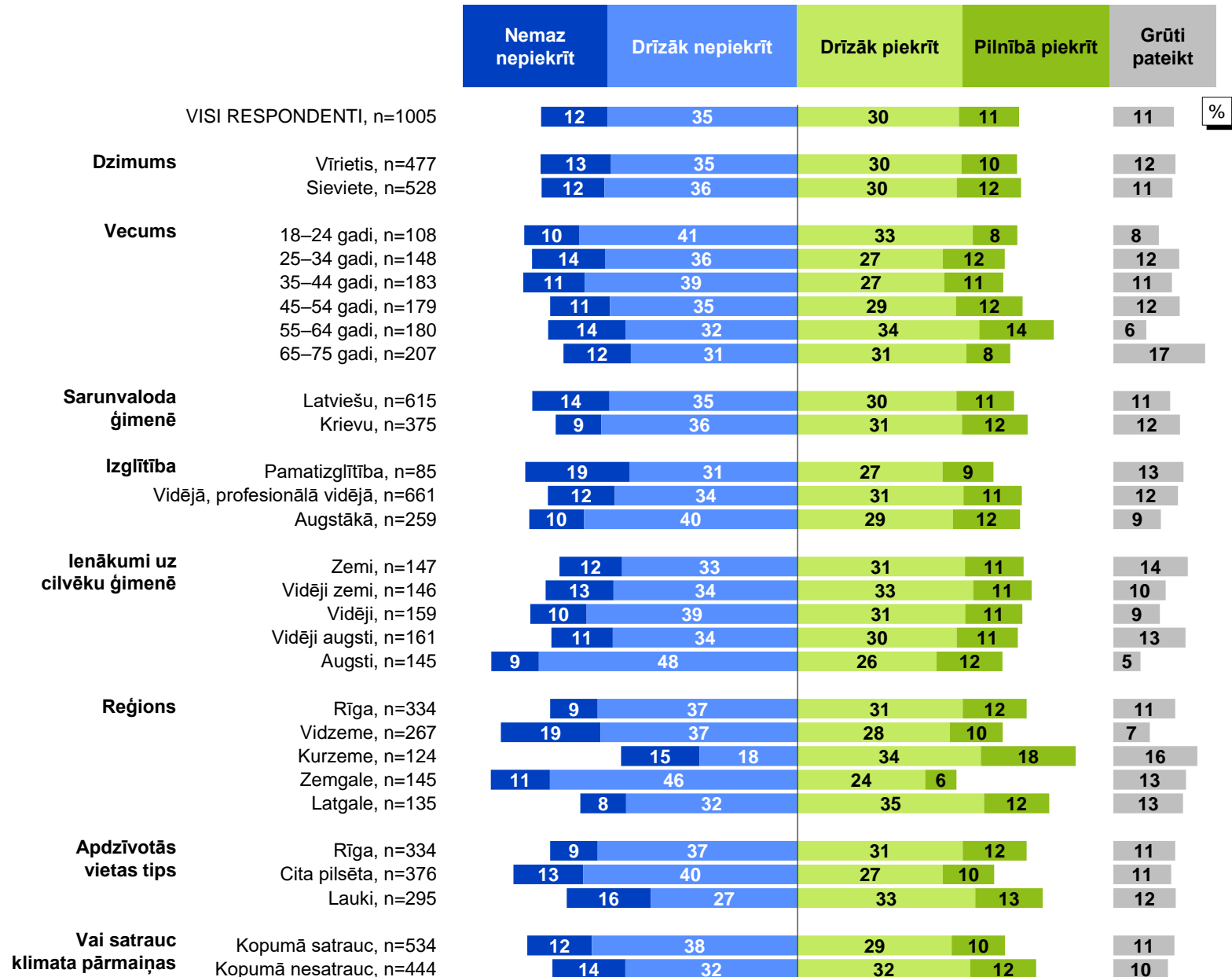

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

7.8. BAŽAS PAR VĒJA ELEKTROSTACIJU PARKIEM

«J8. Publiski ir izteiktas dažādas bažas par to, ka vēja elektrostaciju parki radot negatīvu ietekmi uz apkārtējo iedzīvotāju dzīvi. Lūdzu, atzīmējiet, cik lielā mērā Jūs piekrītat šādiem apgalvojumiem?»

Vēja elektrostaciju turbīnas met ēnu uz apkārtējo iedzīvotāju dzīvesvietām

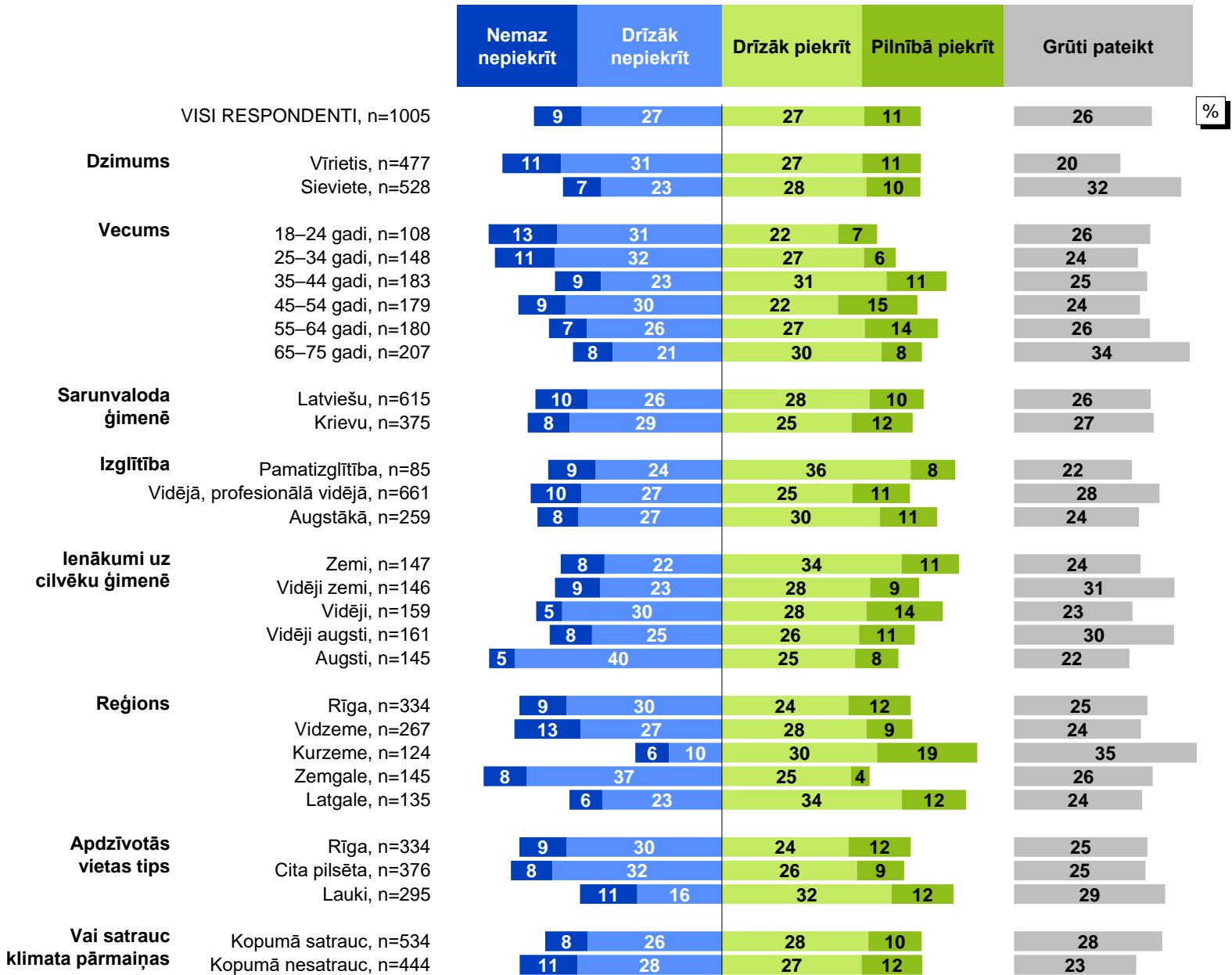

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

7.8. BAŽAS PAR VĒJA ELEKTROSTACIJU PARKIEM

«J8. Publiski ir izteiktas dažādas bažas par to, ka vēja elektrostaciju parki radot negatīvu ietekmi uz apkārtējo iedzīvotāju dzīvi. Lūdzu, atzīmējiet, cik lielā mērā Jūs piekrītat šādiem apgalvojumiem?»

Vēja elektrostaciju turbīnas rada saules gaismas mirgošanas efektu

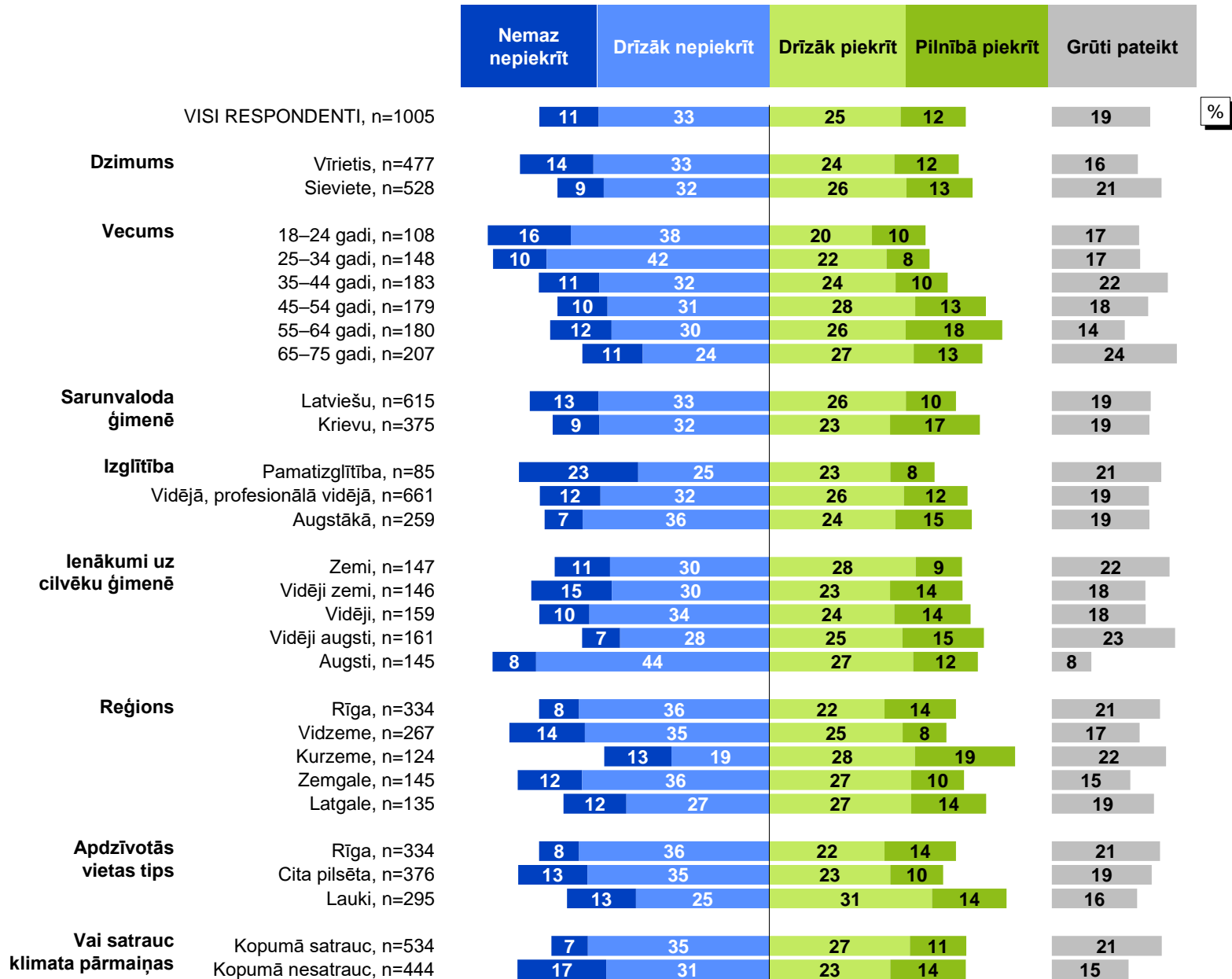

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

7.8. BAŽAS PAR VĒJA ELEKTROSTACIJU PARKIEM

«J8. Publiski ir izteiktas dažādas bažas par to, ka vēja elektrostacijas parki radot negatīvu ietekmi uz apkārtējo iedzīvotāju dzīvi. Lūdzu, atzīmējiet, cik lielā mērā Jūs piekrītat šādiem apgalvojumiem?»

Vēja elektrostacijas negatīvi ietekmē apkārt īstenoto lauksaimniecību

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

7.9. LABĀKĀS UN PIEMĒROTĀKĀS VIETAS JAUNU ELEKTROSTACIJU BŪVNICĪBAI

«J9. Kuras no šīm, Jūsaprāt, ir pašas labākās un piemērotākās vietas, lai Latvijā būvētu jaunas vēja elektrostacijas?»

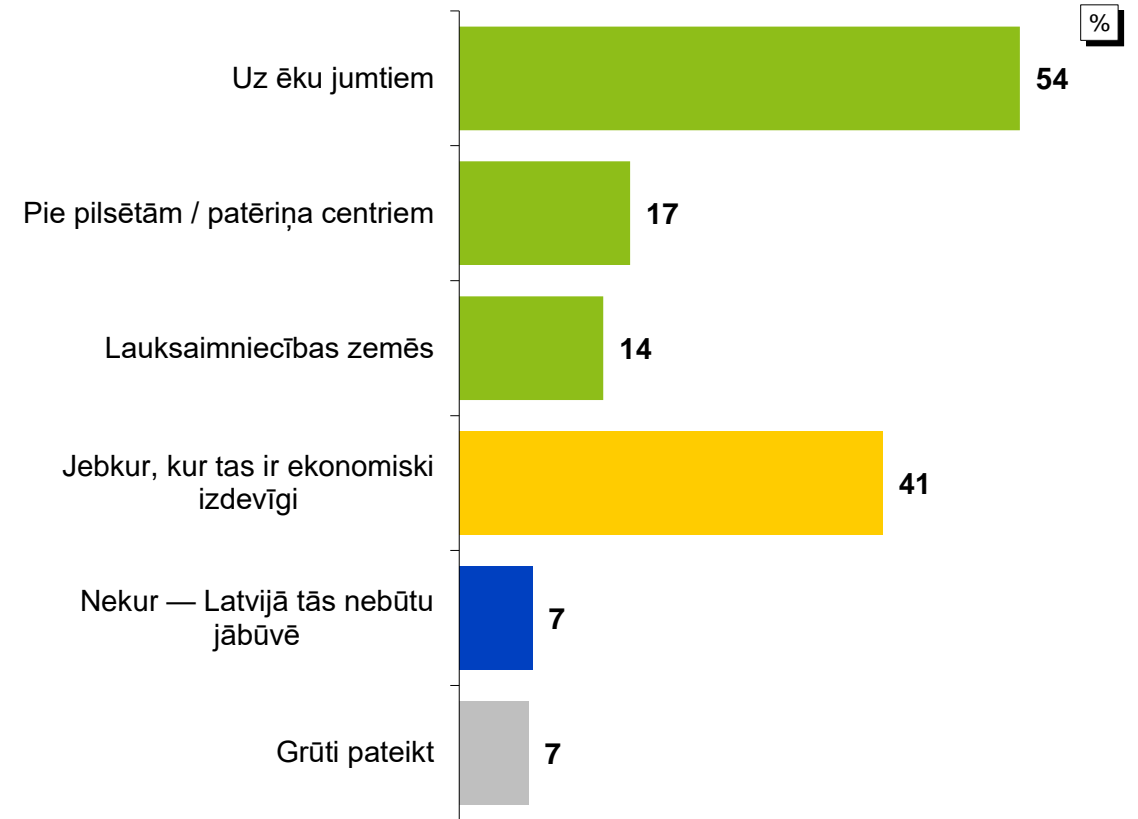
«J12. Kuras no šīm, Jūsaprāt, ir pašas labākās un piemērotākās vietas, lai Latvijā būvētu jaunas saules elektrostacijas?»

Vēja elektrostacijas

Bāze: visi respondenti, n=1005
Vairākatbilžu jautājums (% summa > 100)

Saules elektrostacijas

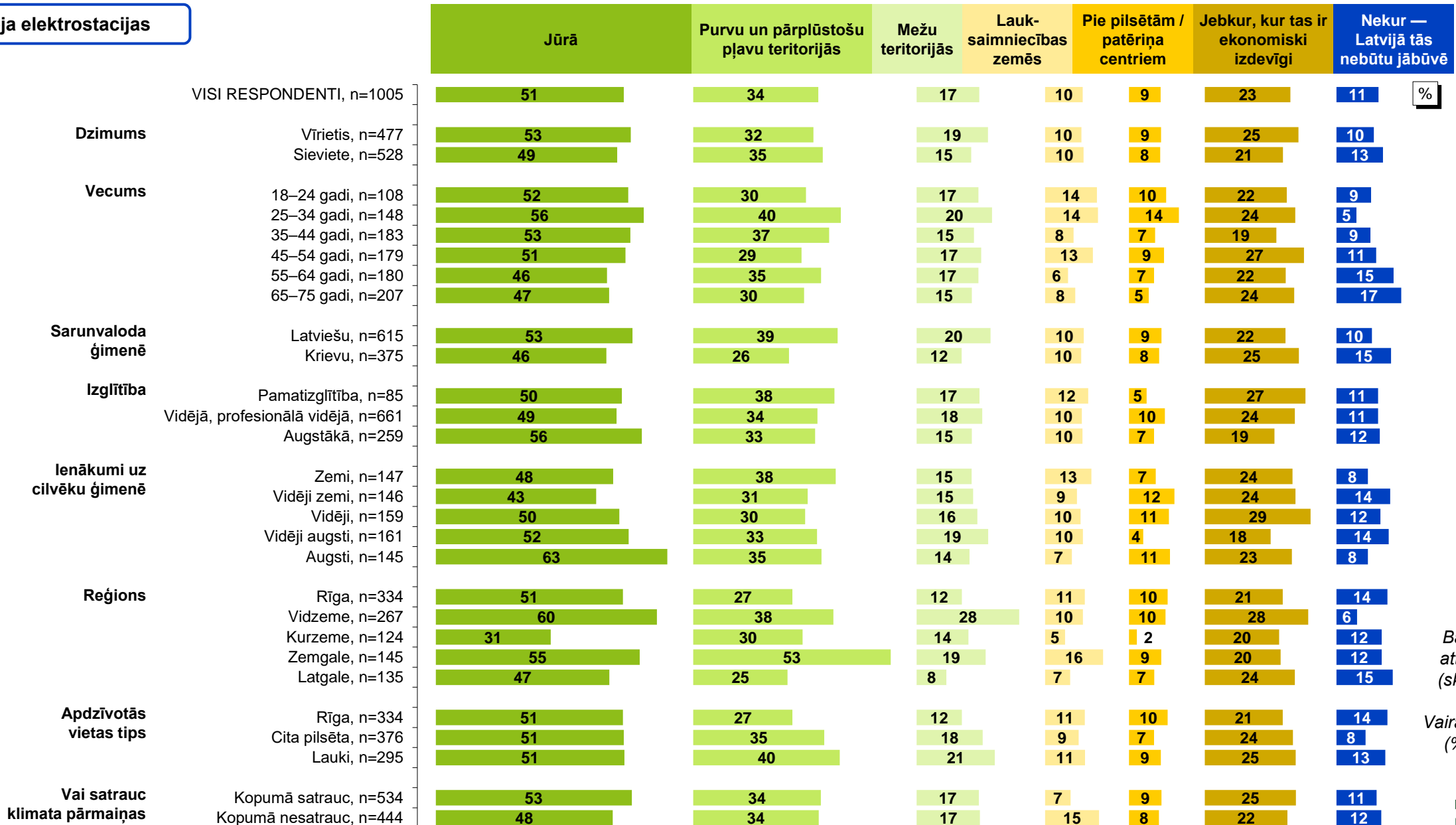

Bāze: visi respondenti, n=1005
Vairākatbilžu jautājums (% summa > 100)

7.9. LABĀKĀS UN PIEMĒROTĀKĀS VIETAS JAUNU ELEKTROSTACIJU BŪVNIECĪBAI

«J9. Kuras no šīm, Jūsaprāt, ir pašas labākās un piemērotākās vietas, lai Latvijā būvētu jaunas vēja elektrostacijas?»

Vēja elektrostacijas

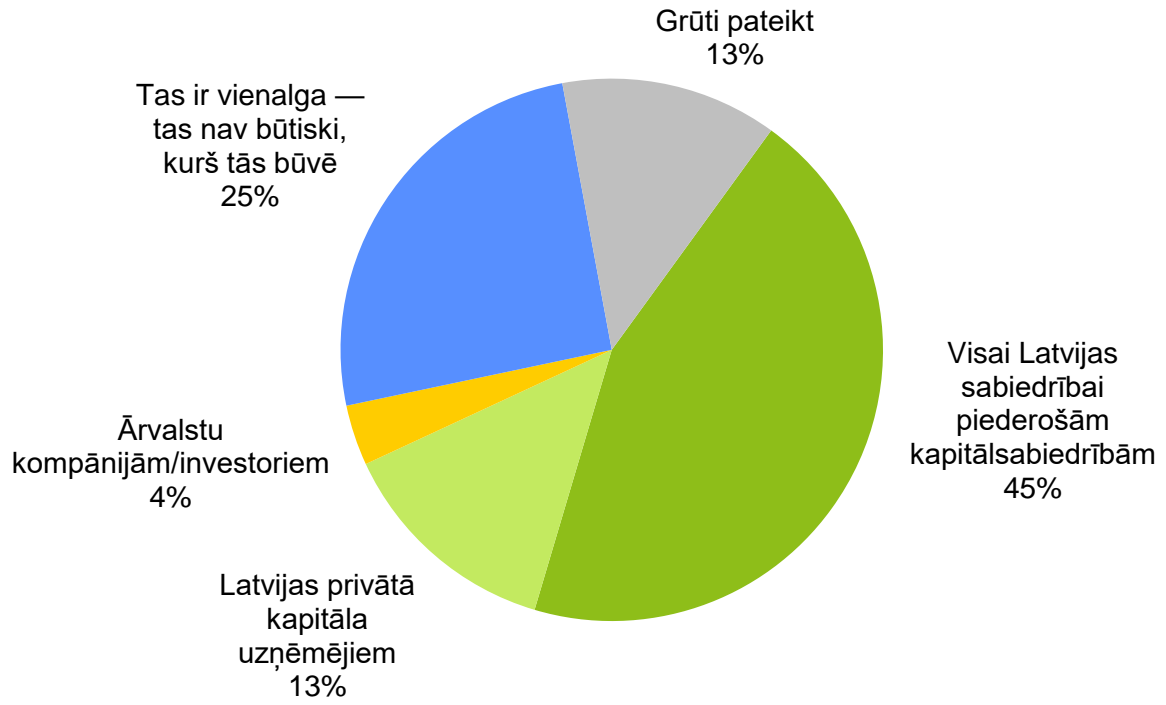
Bāze: respondenti
attiecīgajās grupās
(skat. «n=» grafikā)

Vairākatbilžu jautājums
(% summa > 100)

7.10. KAM BŪTU JĀBŪVĒ ELEKTROSTACIJAS

«J10. Domājot par iespējamajiem jaunu vēja elektrostaciju īpašniekiem, kam, Jūsaprāt, Latvijā būtu jābūvē vēja elektrostacijas?»

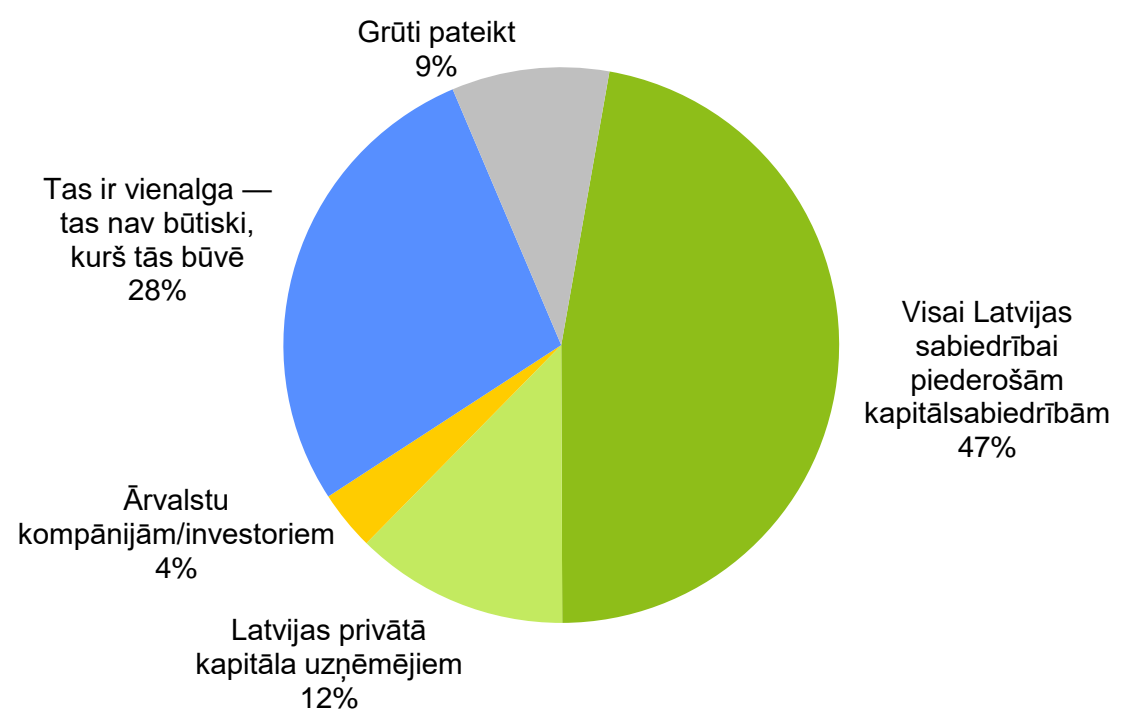
Vēja elektrostacijas

Bāze: visi respondenti, n=1005

«J14. Domājot par iespējamajiem jaunu saules elektrostaciju īpašniekiem, kam, Jūsaprāt, Latvijā būtu jābūvē saules elektrostacijas?»

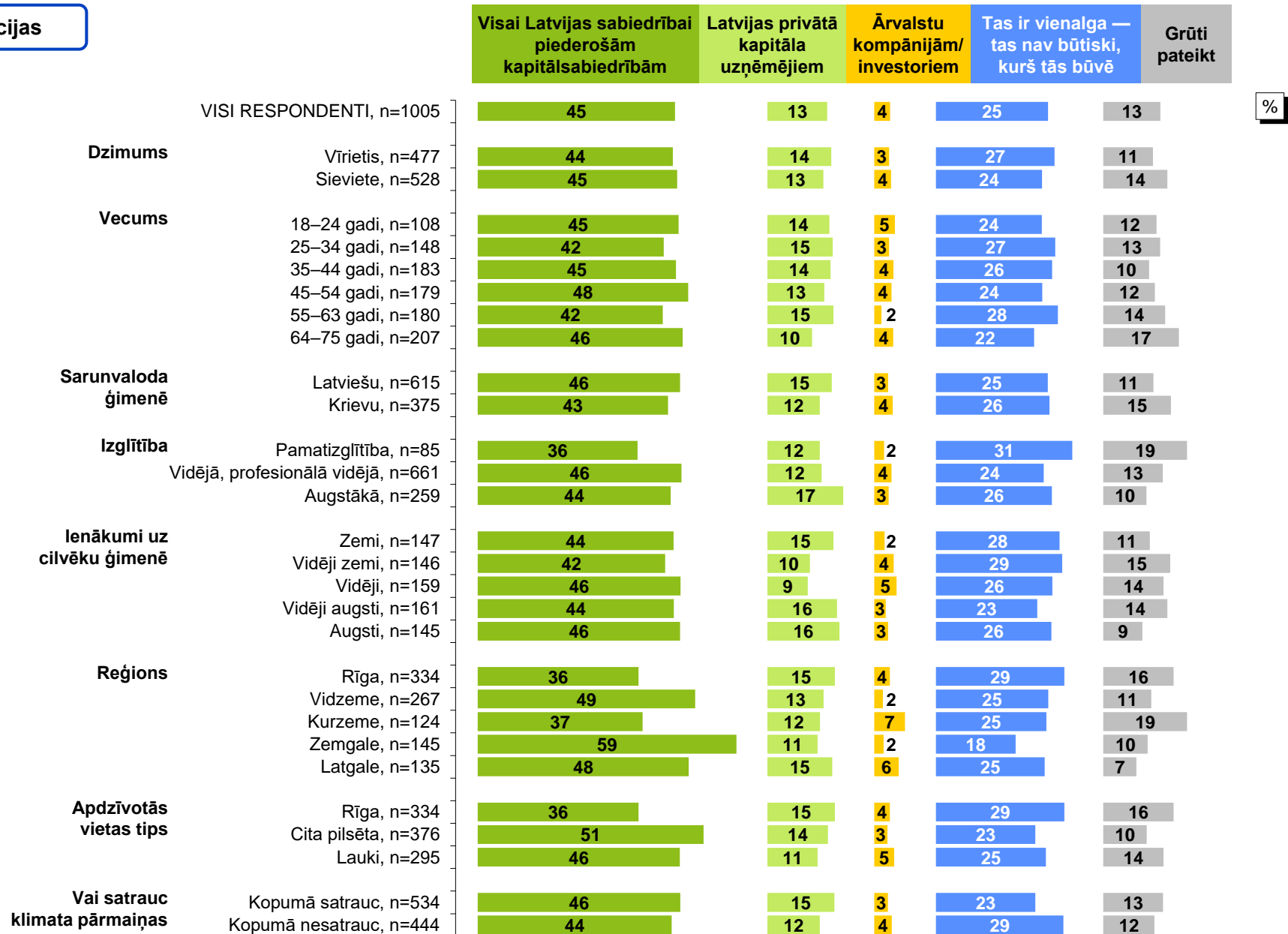
Saules elektrostacijas

Bāze: visi respondenti, n=1005

«J10. Domājot par iespējamajiem jaunu vēja elektrostaciju īpašniekiem, kam, Jūsaprāt, Latvijā būtu jābūvē vēja elektrostacijas?»

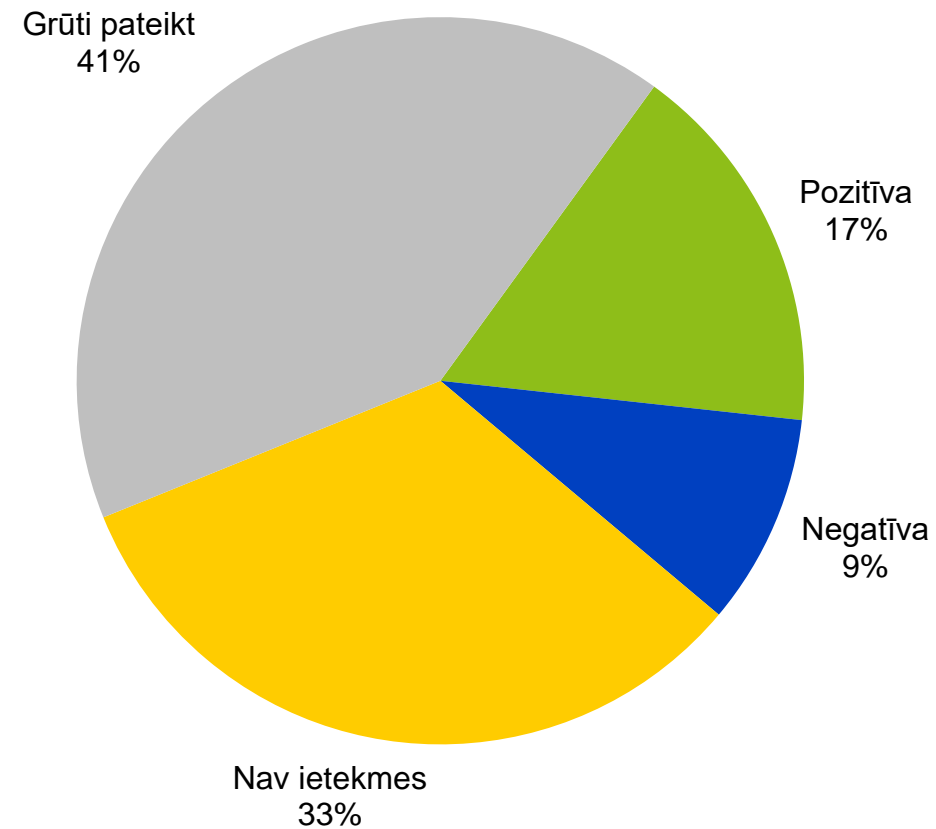
Vēja elektrostacijas

%

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

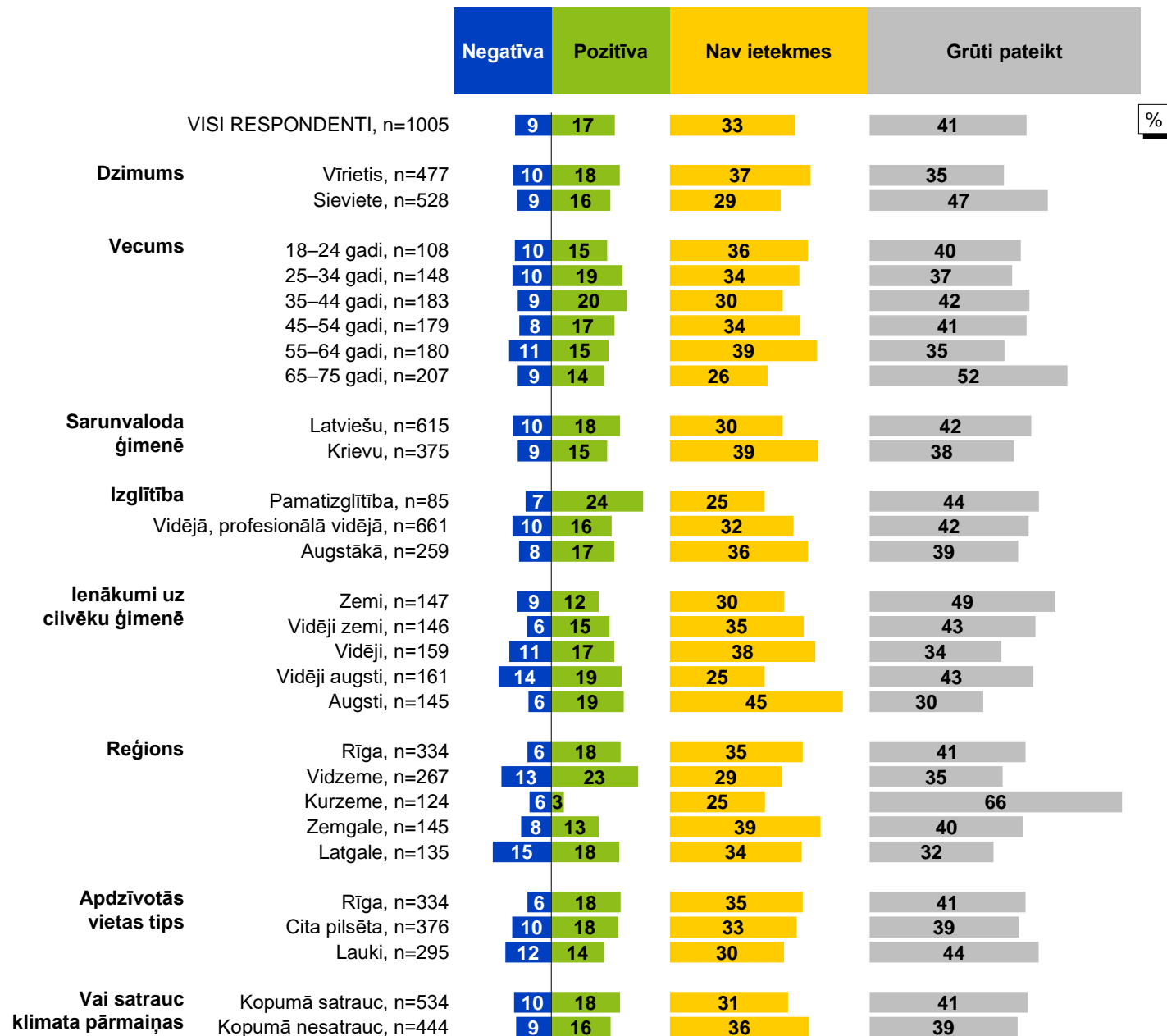
«J11. Ņemot vērā visu, ko Jūs par to zināt, kāda, kopumā ņemot, ir vēja elektrostaciju ietekme uz Latvijas militāro aizsardzības spēju? Vai, Jūsaprāt, tā ir...»

Bāze: visi respondenti, n=1005

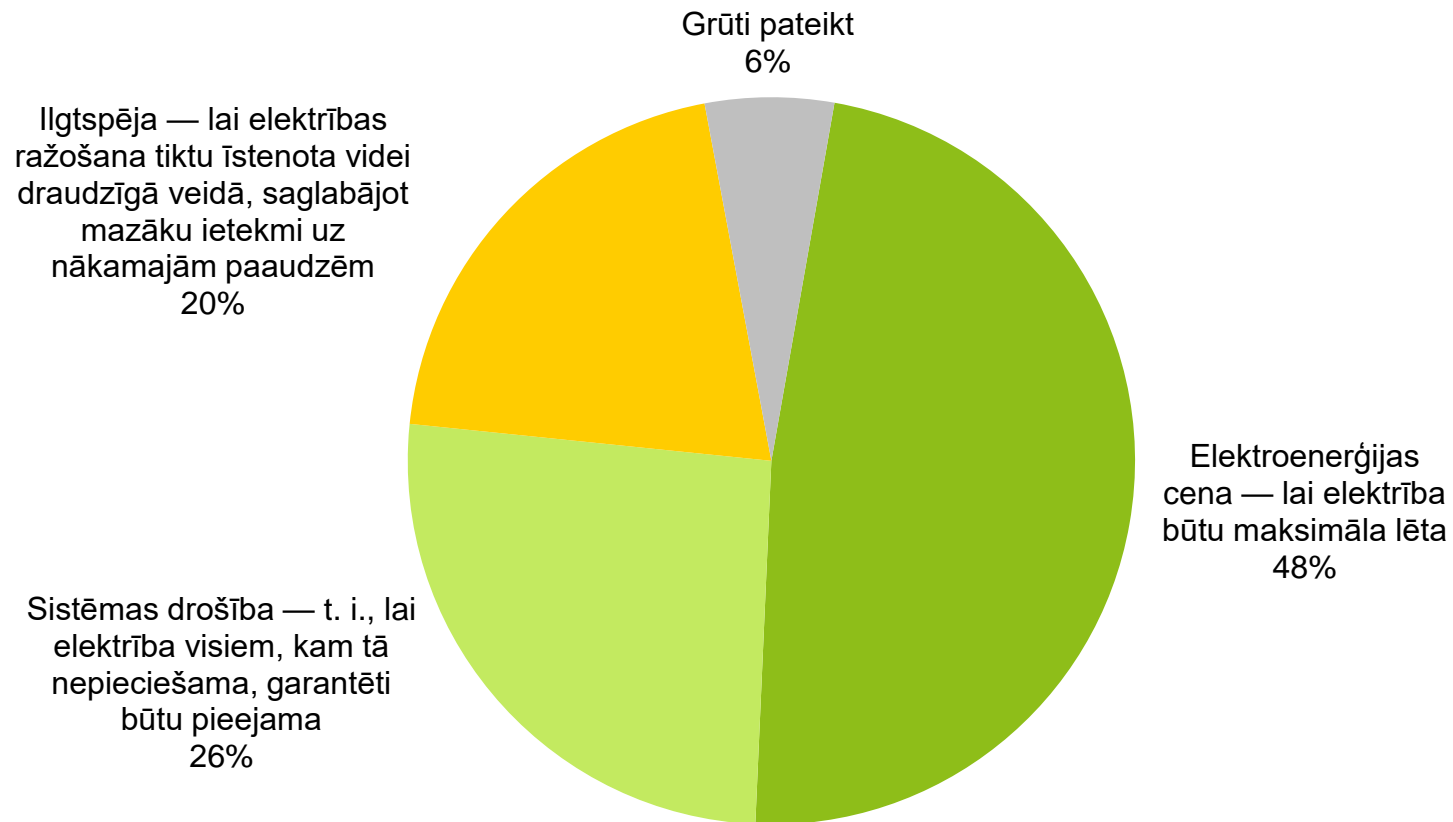
7.11. VĒJA ELEKTROSTACIJU IETEKME UZ LATVIJAS MILITĀRO AIZSARDZĪBAS SPĒJU

«J11. Ņemot vērā visu, ko Jūs par to zināt, kāda, kopumā ņemot, ir vēja elektrostaciju ietekme uz Latvijas militāro aizsardzības spēju? Vai, Jūsaprāt, tā ir...»

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās (skat. «n=» grafikā)

«J13. Kopumā runājot par Latvijas enerģētikas sistēmu un tās turpmāku attīstību, kurš no šiem aspektiem, Jūsaprāt, ir pats svarīgākais, kuram būtu jāpievērš pati lielākā vērība?»

Bāze: visi respondenti, n=1005

PIELIKUMS

APTAUJAS ANKETA (1)

Jautājumi par vidi, klimati un enerģētiku

A1. Cik lielā mērā Jūs satrauc klimata pārmaiņas? Vai tās Jūs...

Viena atbilde

Ļoti satrauc	1
Drīzāk satrauc	2
Drīzāk nesatrauc	3
Nemaz nesatrauc	4
Grūti pateikt / NA	8

KARTĪTE A2

A2. No kādiem avotiem Jūs galvenokārt iegūstat informāciju par vides un klimata problēmām?

Lūdzu, atzīmējiet līdz 3 pašiem nozīmīgākajiem informācijas avotiem.

Var būt līdz 3 atbildēm

Latvijas radio un televīzijas kanāli, kuri raida latviešu valodā (piemēram, LTV1, TV3, TV24, Latvijas Radio 1 u. c.)	1
Latvijas radio un televīzijas kanāli, kuri raida krievu valodā (piemēram, LTV7, Latvijas Radio 4 u. c.)	2
Latvijas interneta portāli latviešu valodā (piemēram, Delfi, Tvnet, LSM u. c.)	3
Latvijas interneta portāli krievu valodā (piemēram, RusLSM, RusTvnet, RusDelfi u. c.)	4
Drukātā prese latviešu valodā (piemēram, Latvijas Avīze, Kas Jauns u. c.)	5
Drukātā prese krievu valodā (piemēram, Segodņa (Vesti), MK-Latvija u. c.)	6
Krievijas plašsaziņas līdzekļi (piemēram, 1. kanāls, NTV, RTR u. c.)	7
Krievijas interneta portāli (to adrese beidzas ar .ru) (piemēram gazeta.ru, lenta.ru, vesti.ru u. c.)	8
Rietumu valstu plašsaziņas līdzekļi	9
Sociālie tīkli (piemēram, Facebook, Youtube, X (Twitter), Telegram, draugiem.lv u. c.)	10
Citi avoti	11
Grūti pateikt / NA	98

A3. Cik lielā mērā, Jūsprāt, var uzticēties publiskajā telpā pieejamajai informācijai par vides un klimata problēmām?

Viena atbilde

Pilnībā var uzticēties	1
Drīzāk var uzticēties	2
Drīzāk nevar uzticēties	3
Nemaz nevar uzticēties	4
Grūti pateikt / NA	8

A4. 2019. gada decembrī Eiropas Komisija nāca klajā ar paziņojumu par Eiropas Zaļo kursu (Green Deal), kas apliecina Eiropas Savienības apņēmību risināt ar klimatu un vidi saistītās problēmas.

Kā Jūs novērtētu, cik labi Jūs zināt to, kas ir Eiropas Zaļais kurss, kādus centienus un sabiedrības pārkārtojumus tas sevī ietver? Vai Jūs to...

Viena atbilde

... ļoti labi zināt	1
... kopumā zināt, bet ne sīkumos	2
Esat tikai dzirdējis/-usi par šādu kursu, bet neko tuvāk par to nezināt	3
Pilnīgi neko par to nezināt	4
Grūti pateikt	8

A5. Vai Jums, Jūsu mājsaimniecībai ir automašīna, un, ja JĀ, vai tai tā patērē benzīnu, dīzeli, vai iet ar elektrību?

Var būt vairākas atbildes (jo mājsaimniecībās var būt vairāki auto)

Nav automašīnas	1	--- > A7
Jā, patērē dīzeli	2	--- > A6
Jā, patērē benzīnu	3	--- > A6
Jā, ir elektroauto	4	--- > A7
Grūti pateikt / NA	8	--- > A7

Uzdot, ja A5 = 2 vai 3 (t.i. respondentam ir ar degvielu darbināms auto)

A6. Cik pieņemami Jums tuvāko gadu laikā būtu nomainīt Jūsu degvielu patērējošo auto pret elektroauto?

Viena atbilde

Pilnībā pieņemami	1
Drīzāk pieņemami	2
Drīzāk nebūtu pieņemami	3
Nemaz nebūtu pieņemami	4
Grūti pateikt / NA	8

A7. Kam, Jūsprāt, būtu visvairāk jādara, lai Latvijā tiktu sasniegti Eiropas Zaļā kursa mērķi?

Atzīmēt līdz 3 atbildēm

Latvijas valsts institūcijām	1
Pašvaldībām	2
Nevalstiskajām vides aizsardzības organizācijām	3
Iedzīvotājiem	4
Vietējiem enerģijas ražotājiem	5
Lauksaimniecības jomā strādājošajiem	6
Transporta nozarei	7
Grūti pateikt / NA	8

A8. Lai Latviju nodrošinātu ar elektroenerģiju un vienlaikus sasniegtu Zaļā kursa mērķus, tiek domāts, kādus enerģijas ražošanas veidus Latvijā vajadzētu attīstīt. Lūdzu, novērtējiet, kādu enerģijas ražotņu celšanu un tālāku attīstīšanu Latvijā Jūs pats/-i personiski atbalstāt!

		Noteikti atbalstu	Drīzāk atbalstu	Drīzāk neatbalstu	Noteikti neatbalstu	Grūti pateikt / NA
1	Hidroelektrostacijas (uz Daugavas)	1	2	3	4	8
2	Mazie HES	1	2	3	4	8
3	Vēja enerģijas iegūšana (vēja parki) sauszemē	1	2	3	4	8
4	Vēja enerģijas iegūšana (vēja parki) jūrā	1	2	3	4	8
5	Saules enerģijas iegūšana (saules paneļu izmantošana)	1	2	3	4	8
6	Ar šķeldu darbināmas koģenerācijas (t. i., kombinētas siltuma un elektroenerģijas ražošanas) stacijas	1	2	3	4	8
7	Ar ogļēm darbināmas termoelektrocentrāles (TEC) (koģenerācijas stacijas, kas ražo siltumu un elektroenerģiju)	1	2	3	4	8
8	Ar gāzi darbināmas termoelektrocentrāles (TEC) (koģenerācijas stacijas, kas ražo siltumu un elektroenerģiju)	1	2	3	4	8
9	Ar ūdenradi darbināmas termoelektrocentrāles (TEC) (koģenerācijas stacijas, kas ražo siltumu un elektroenerģiju)	1	2	3	4	8
10	Atomelektrostacija	1	2	3	4	8

Tagad daži jautājumi par Jūsu attieksmi pret dažādiem elektroenerģijas iegūšanas veidiem

J1. Domājot par to, kādus elektroenerģijas avotus Latvijā vajadzētu izmantot un attīstīt, kuri Jums būtu 3 paši svarīgākie kritēriji?

Atzīmēt līdz 3 atbilstošajiem variantiem!

Izmaksas	1
Ietekme uz ainavu	2
Ietekme uz klimata pārmaiņām	3
Ietekme uz apdzīvoto vietu likteni	4
Ietekme uz cilvēku veselību	5
Ietekme uz valsts ekonomiku	6
Ietekme uz apkārtējo vidi, dabu	7
Enerģētiskā neatkarība no citām valstīm	8
Enerģijas piegādes drošība un stabilitāte	9
Cits	10
Nekas no minētā	11
Grūti pateikt / NA	98

J2. Vai, Jūsaprāt, Latvijā būtu jābūvē jaunas atjaunīgās (t. i., vēja un saules) elektroenerģijas ražošanas stacijas?

Viena atbilde

Noteikti būtu	1
Drīzāk būtu	2
Drīzāk nebūtu	3
Noteikti nebūtu	4
Grūti pateikt / NA	8

J3. Kādu iemeslu dēļ, Jūsaprāt, Latvijā būtu jābūvē jaunas atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas stacijas?

Var būt vairākas atbildes

Lai iegūtu pilnīgu energoneatkarību no Krievijas	1
Lai iegūtu energoneatkarību no citām valstīm	2
Lai samazinātu importētās elektroenerģijas apjomus un tādējādi uzlabotu Latvijas importa–eksporta bilanci	3
Lai Latvijai būtu iespēja kļūt par elektroenerģijas eksportētāju	4
Lai tādā veidā palielinātu iekšzemes kopproduktu (t. i., IKP)	5
Jo tas sekmētu Latvijas ekonomisko attīstību (varētu tikt būvētas jaunas rūpnīcas, attīstīta ražošana u. tml.), jo būtu ievērojami labāka elektroapgāde	6
Lai dotu savu ieguldījumu globālā klimata pārmaiņu mazināšanā	7
Lai sekmīgāk izpildītu Eiropas Savienības prasības	8
Ir kādi citi iemesli	9
Neuzskatu, ka Latvijā tas būtu jādara	10
Grūti pateikt / NA	98

J4. Šobrīd, pateicoties uz Daugavas uzbūvētajām 3 hidroelektrostacijām, Latvija ir Baltijas līderis atjaunīgās elektroenerģijas ražošanā — t. i., Latvijā saražotie zaļās enerģijas apjomi ir lielāki nekā tie, ko Lietuva un Igaunija saražo savos saules un vēja elektrostaciju parkos.

Vai, Jūsaprāt, Latvijai vajadzētu censties saglabāt savu līderību šajā jomā, veidojot jaunas atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas jaudas?

Viena atbilde

Noteikti vajadzētu	1
Drīzāk vajadzētu	2
Drīzāk nevajadzētu	3
Noteikti nevajadzētu	4
Grūti pateikt / NA	8

J5. Gadījumā, ja Latvijā tiks uzbūvētas jaunas atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas stacijas (t. i., saules un vēja elektrostaciju parki), kā, Jūsaprāt, tā rezultātā visdrīzāk mainīsies elektroenerģijas cenas gala patērētājiem? Vai, Jūsaprāt, tās...

Viena atbilde

Palielināsies	1
Nemainīsies	2
Samazināsies	3
Grūti pateikt / NA	8

J6. Ņemot vērā visu, ko Jūs par to zināt, cik lielas problēmas saistībā ar vides aizsardzību rada šādi elektrostaciju veidi? Vai to radītais kaitējums apkārtējai videi ir... (nolasīt skalu)?

		Ļoti liels	Drīzāk liels	Drīzāk mazs	Nekāds – tās nerada kaitējumu	Grūti pateikt / NA
1	Vēja elektrostacijas	1	2	3	4	8
2	Saules elektrostacijas	1	2	3	4	8

J7. Gadījumā, ja Jūsu dzīvesvietas apkārtnē parādītos plāni uzbūvēt vēja elektrostaciju parku — t. i., vēja turbīnas atrastos Jūsu tiešās redzamības attālumā – vai Jums pret to būtu vai nebūtu iebildumu?

Viena atbilde

Būtu iebildumi	1
Nebūtu iebildumu	4
Grūti pateikt / NA	8

J8. Publiski ir izteiktas dažādas bažas par to, ka vēja elektrostaciju parki radot negatīvu ietekmi uz apkārtējo iedzīvotāju dzīvi. Lūdzu, atzīmējiet, cik lielā mērā Jūs piekrītat šādiem apgalvojumiem?

		Pilnībā piekrītu	Drīzāk piekrītu	Drīzāk nepiekrītu	Nemaz nepiekrītu	Grūti pateikt / NA
1	Vēja elektrostaciju turbīnas bojā ainavu	1	2	3	4	8
2	Vēja elektrostaciju turbīnas nogalina putnus	1	2	3	4	8
3	Vēja elektrostaciju turbīnas met ēnu uz apkārtējo iedzīvotāju dzīvesvietām	1	2	3	4	8
4	Vēja elektrostacijas negatīvi ietekmē apkārt īstenoto lauksaimniecību	1	2	3	4	8
5	Vēja elektrostacijas negatīvi ietekmē apkārt netālu atrodošos mājdzīvniekus	1	2	3	4	8
6	Vēja elektrostaciju turbīnas rada saules gaismas mirgošanas efektu	1	2	3	4	8
7	Vēja elektrostaciju turbīnas darbojoties rada traucējošu skaņu	1	2	3	4	8
8	Vēja elektrostaciju turbīnas darbojoties rada zemu frekvenču skaņu, kas cilvēkiem nav dzirdama, taču negatīvi ietekmē veselību	1	2	3	4	8
9	Vēja elektrostacijas negatīvi ietekmē netālu esoša nekustamā īpašuma vērtību	1	2	3	4	8

J9. Kuras no šīm, Jūsaprāt, ir pašas labākās un piemērotākās vietas, lai Latvijā būvētu jaunas vēja elektrostacijas?

Var būt vairākas atbildes

Jūrā	1
Mežu teritorijās	2
Purvu un pārplūstošu plavu teritorijās	3
Lauksaimniecības zemēs	4
Pie pilsētām / patēriņa centriem	5
Jebkur, kur tas ir ekonomiski izdevīgi	6
Nekur — Latvijā tās nebūtu jābūvē	7
Grūti pateikt / NA	8

J10. Domājot par iespējamajiem jaunu vēja elektrostaciju īpašniekiem, kam, Jūsaprāt, Latvijā būtu jābūvē vēja elektrostacijas?

Viena atbilde

Visai Latvijas sabiedrībai piederošām kapitālsabiedrībām	1
Latvijas privātā kapitāla uzņēmējiem	2
Ārvalstu kompānijām/investoriem	3
Tas ir vienalga — tas nav būtiski, kurš tās būvē	4
Grūti pateikt / NA	8

J11. Ņemot vērā visu, ko Jūs par to zināt, kāda, kopumā ņemot, ir vēja elektrostaciju ietekme uz Latvijas militāro aizsardzības spēju? Vai, Jūsaprāt, tā ir...

Viena atbilde

Pozitīva	1
Negatīva	2
Nav ietekmes	3
Grūti pateikt / NA	8

J12. Kuras no šīm, Jūsaprāt, ir pašas labākās un piemērotākās vietas, lai Latvijā būvētu jaunas saules elektrostacijas?

Var būt vairākas atbildes

Uz ēku jumtiem	1
Lauksaimniecības zemēs	2
Pie pilsētām / patēriņa centriem	3
Jebkur, kur tas ir ekonomiski izdevīgi	4
Nekur — Latvijā tās nebūtu jābūvē	5
Grūti pateikt / NA	8

J13. Kopumā runājot par Latvijas enerģētikas sistēmu un tās turpmāku attīstību, kurš no šiem aspektiem, Jūsaprāt, ir pats svarīgākais, kuram būtu jāpievērš pati lielākā vērība?

Viena atbilde

Sistēmas drošība — t. i., lai elektrība visiem, kam tā nepieciešama, garantēti būtu pieejama	1
Elektroenerģijas cena — lai elektrība būtu maksimāla lēta	2
Ilgspēja — lai elektrības ražošana tiktu īstenota videi draudzīgā veidā, saglabājot mazāku ietekmi uz nākamajām paaudzēm	3
Grūti pateikt / NA	8

J14. Domājot par iespējamajiem jaunu saules elektrostaciju īpašniekiem, kam, Jūsaprāt, Latvijā būtu jābūvē saules elektrostacijas?

Viena atbilde

Visai Latvijas sabiedrībai piederošām kapitālsabiedrībām	1
Latvijas privātā kapitāla uzņēmējiem	2
Ārvalstu kompānijām/investoriem	3
Tas ir vienalga — tas nav būtiski, kurš tās būvē	4
Grūti pateikt / NA	8

J15. Patlaban sabiedrībā tiek apspriesta ideja, ka Latvijas valsts (piemēram, Latvenergo) varētu būvēt jaunas atjaunīgo resursu enerģijas ražotnes, kur visiem Latvijas iedzīvotājiem tiktu dota iespēja iegādāties šo jaunizveidoto ražotņu akcijas — t. i., kļūt par to līdzīpašniekiem.

Gadījumā, ja Jums būtu brīvi finanšu līdzekļi, kāda veida enerģijas ražotņu akcijas Jums būtu vislielākā interese iegādāties?

Viena atbilde

Vēja elektrostaciju	1
Saules elektrostaciju	2
Hidroelektrostaciju	3
Man nebūtu intereses iegādāties šādas akcijas	4
Grūti pateikt / NA	8

SKDS

tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centrs
Baznīcas iela 32-2, Rīga, Latvija, LV-1010
Tāl.: +371 67 312 876, e-pasts: skds@skds.lv
www.skds.lv